PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

- Cena 90 lir

Leto XXVIII. Št. 116 (8209)

TRST, sreda, 17. maja 1972

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 pa v tiskarni «Slovenija» v gozdu pod Vojskem pri Idriji. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

ŠE VEDNO POPOLNA NEGOTOVOST O VLADNI FORMULI

Križna srečanja med tajniki strank bivšega levega centra

Oster spor na seji centralnega komiteja UIL o načinu in o rokih sindikalnega združevanja

RIM, 16. — Danes je prišlo do številnih križnih srečanj med tajniki bivše koalicije levega centra: Mancinijem, Tanassijem, La Malfo in Forlanijem, po katerih so vsi nekako složno ugotovili, da še ni čas, da povedo nekaj več, da gre za prve kontakte in končno, da morajo čakati na stališča vodstev njih strank. Sporedno s tem oživljanjem politične dejavnosti pa je zasedal centralni komite UIL, na katerem je prišlo do ostrega notranjega spora med večino vodstva te sindikalne konfederacije in med drugimi strujami ter nekaterimi sindikalnimi zvezami o načinu in o rokih sindikalnega združevanja.

Forlani je pričel s posvetovanji že dopoldne, ko se je sestal s Tanassijem in La Malfo. Popoldne pa je prišlo do pričakovanega razgovora s tajnikom PSI Mancinijem, po katerem je Mancini dejal časnikarjem: «Govorila sva o tem, kar se je zgodilo. Obravnavala sva tudi perspektive, vendar nisva poglobila podrobnosti. Lahko samo rečem, da sem izjavil Forlaniju, da se moram posvetovati z izvršilnimi organi moje stranke in torej jutri s tajništvom, pojutrišnjem pa z direkcijo. Zelo od daleč sva se dotaknila vprašanja vlade».

Vpr.: Sta obravnavala predsedniška mesta zbornice?

Odg.: Da. Toda samo posredno. Potrebni bodo še drugi sestanki, ko se bomo posvetovali z odgovornimi organi parlamenta.

Mancini je torej povedal zelo malo, še bolj zapet pa je bil tajnik KD Forlani, ki je po razgovoru s tajnikom PSI in tajnikom PRI La Malfo dejal:

«Osrednje vodstvo KD se bo sestalo v petek. Za sedaj ne morem ničesar povedati. Moja naloga je, da proučim položaj s tajniki strank, za katere menim, da so možni sogovorniki pri ustvarjanju parlamentarne in vladne večine.»

Forlani se je že prej sestal s tajnikom PLI Malagodijem, nato še s tajnikom PSDI Tanassijem in je šele danes pričel z razgovori s tajnikom PSI Mancinijem. Iz tega bi se lahko sklepalo, da so bili prvi razgovori neuspešni in da se je izkazalo, da ni mogoče ustvariti centristične vlade v treh in da je nerealen poskus enobarvne vlade v petih, oziroma vlade, ki naj bi jo od zunaj podpirali tudi liberalci in socialisti.

Mancini se je danes sestal tudi s tajnikom republikanske stranke La Malfo, ki je po razgovoru izjavil, da so za vlado «izjemnega stanja», ki naj prejme čim širšo podporo od koderkoli, seveda z izjemo MSI.

Tajnik KD se je danes ponovno sestal tudi s tajnikom socialdemokratske stranke Tanassijem, ki je po razgovoru dejal, da so potrdili njih stališče, da je treba narediti resne napore, da se obnovi politika levega centra «brez hipotek» in z avtonomno večino». Tanassi je nadaljeval, da za sedaj ni še znano stališče socialistov, nato je poudaril, da se ne vidijo drugačne perspektive kot je levi center.

Danes so uradno sklicali prvo zasedanje poslanske zbornice, ki se bo sestala v četrtek 25. maja ob 18.30, ko bodo po formalnostih glasovali o predsedniku zbornice.

Vse torej kaže, da krščanska demokracija zavlačuje. Po vesteh iz rimskih krogov bo pričel predsednik republike Leone posvetovanja šele po 3. juniju. Še pred tem pa je treba izvoliti predsednika obeh zbornic in je zelo verjetno, da bodo potrdili tako Fanfanija kot Pertinija, pa čeprav se je o tem v zadnjih dneh mnogo govorilo in razpravljalo o drugačnih možnostih. Najbrž gre za nekak tih dogovor, do katerega pa ni prišlo glede predsedniških uradov, saj so odnosi med strankami nejasni. Očitno čakajo na sklicanje parlamentarnih skupin, ki bo 29. maja in na vladno formulo. Očitno je torej, da bo kriza dolga in zelo zapletena.

Na današnji seji centralnega komiteja UIL je generalni tajnik Vanni predlagal, da se do marca 1973 odloži kongres sindikalne organizacije, ki bi moral biti septembra. Vanni je poleg tega tudi predlagal, naj se upoštevajo pri obnavljanju novih delavnih pogodb gospodarski razvoj, načrtovanje in reforme. Končno je Vanni predlagal, da se morajo pri procesu sindikal. združevanja, o katerem so se dogovorili lanskega septembra v Firencah, upoštevati zahteve UIL.

Z Vannijem je ostro polemiziral Franco Simoncini, ki predstavlja socialistično strujo UIL, in ki je dejal, da pomeni predlog o odlaganju kongresa v resnici zavračanje sporazuma, ki so ga dosegle vse tri sindikalne konfederacije v Firencah. Simoncini je podčrtal, da se vedno priznavajo ta sporazum in da so mnenja, da ga je mogoče izvesti. Ostro je polemiziral s predlogom večinske struje UIL ter dejal, da gre za zelo resne odgovornosti.

Socialdemokrat Ravecca pa je menja, da pomeni odložitev kongresa UIL pomembno politično dejanje ter da s tem prispevajo k notranjim razčiščevanjem tudi v drugih sindikalnih organizacijah.

Vse struje kovinarjev UIL, ki so zastopane v centralnem komiteju sindikalne konfederacije, so danes dopoldne izročile skupno izjavo v zvezi s predlogom generalnega tajnika Vannija. V izjavi je rečeno, da pomeni predlog Vannija zavračanje politične vsebine, ki je označevala sindikalno gibanje zadnjih let. Gre za železno logiko, ko se izhaja iz centraliziranja pogodbene dejavnosti, ko se skušajo ustvariti pravilniki za delavske svete, onejevati pogodbena dejavnost v podjetjih in ko se zaključuje s tem, da ni mogoče ustvariti sindikalno enotnost v predvidenem razdobju. Takšno stališče pomeni v bistvu kapitulacijo sindikalnega gibanja pred zahtevami o stvarni izpremembi družbenih odnosov in odnosov v podjetjih. Zaradi tega so kovinarji odločno proti in izjavljajo, da se bo njihov kongres vršil 9. in 10. junija, kot je bilo to predvideno in da bodo na njem sklenili, da razpustijo sindikat kovinarjev UILM v perspektivi ustvarjanja enotne sindikalne organizacije kovinarjev.

Zasedanje centralnega komiteja UIL so prekinili ob 19.15. Zasedanje se bo nadaljevalo jutri dopoldne, ko bodo predložili in glasovali različne resolucije.

Kraljica Elizabeta na obisku v Parizu

PARIZ, 16. — Britanska kraljica Elizabeta je danes začela svoj drugi dan uradnega obiska v Franciji s položitvijo venca na grob neznanega vojaka. Nato je kraljica šla na pariško županstvo, kjer so jo slovesno sprejeli. Ob njenem prihodu ji je pariški župan Cherioux izrazil dobrodošlico in poudaril staro in trdno prijateljstvo, ki veže Parižane z Vel. Britanijo. Zatem je kraljica obiskala britansko veleposlaništvo, kjer se je zadržala na kosilu.

V okviru obiska kraljice Elizabete v Franciji sta se danes sestala v Parizu britanski zunanji minister Douglas Home in francoski zunanji minister Schumann. Govorila sta o prihodnjem «vrhu» Evropske gospodarske skupnosti, ki bo v Parizu in o drugih vprašanjih male Evrope. Hkrati sta preučila tudi mednarodni politični položaj in odnose med obema državama.

WASHINGTON, 16. — Med Tokiom in Washingtonom je začela delovati tako imenovana «vroča» teleprinterska zveza, podobna zvezi, ki že deluje z Moskvo. Sporočilo Bele hiše pravi, da je prišlo do te zveze na osnovi sporazuma med predstavnikom Nixonom in predsednikom japonske vlade Satom.

HELSINKI, 16. — Tukaj je danes prispel na petdnevni uradni obisk avstrijski predsednik Franz Jonas.

Poročilo Franca Hočevarja na zasedanju slovenske skupščine

Ustavna dopolnila nalagajo SR Sloveniji dolžnost da skrbi za položaj slovenske skupnosti v zamejstvu

Podpredsednik izvršnega sveta SRS podal izčrpno podobo prizadevanj Slovencev v Italiji za ureditev njihovega položaja

(Od našega dopisnika)

LJUBLJANA, 16. — Danes je v Ljubljani zasedal republiški zbor slovenske skupščine. Zanimivost in pomen tega zasedanja je v tem, da je slovenska skupščina to pot prvič posvetila svojo razpravo zunanji politiki Jugoslavije in mednarodnim odnosom. To novo vlogo narekujejo republikam ustavna dopolnila, ki dajejo republikam odgovornost, da aktivno sodelujejo pri oblikovanju in izvajanju jugoslovanske zunanje politike.

Današnja razprava v republiškem zboru je zajela sicer celotni okvir mednarodnih odnosov, vendar je težišče postavila predvsem na odnose Jugoslavije in v tem okviru Slovenije s sosednimi državami. Pri tem pa se je bistvo celotne razprave močno omejilo zlasti na vprašanja slovenske narodnostne skupnosti v zamejstvu, njenega položaja in odnosov z matičnim narodom ter dolžnosti matičnega naroda in države do delov slovenskega naroda zunaj državnih meja.

Podpredsednik Izvršnega sveta dr. France Hočevar je v uvodnem govoru poudaril, kako je vprašanje Slovencev v zamejstvu izrednega pomena za slovensko družbo in ves slovenski narod. Ocenil je ugoden razvoj italijansko-jugoslovanskih odnosov zlasti v zadnjih letih, zlasti po rešitvi tržaškega vprašanja. Prav zato pa je po njegovih besedah toliko bolj potrebno čimprej rešiti še vsa odprta vprašanja, ki še niso povsem urejena. Omenil je določene pojave aspiracij nekaterih krogov v Italiji po nekdanji coni B. Če kdaj, je dejal Hočevar, potem mora biti danes, ko se pripravlja konferenca o evropski varnosti, jasno, da pomenijo ozemeljske zahteve po coni B popoln anahronizem. Tisti, ki ne priznavajo dokončne veljavnosti določb londonskega sporazuma, se morajo zavedati vsestranske odgovornosti in posledic takega početja, saj kdor ruši ta sporazum, ga poruši v celoti. Kdor odpira vprašanje cone B odpira tudi vprašanje cone A. Zato je skupna naloga obeh držav, da na temelju spoštovanja mednarodnih sporazumov uredita še vsa odprta vprašanja.

Glede Slovencev v Italiji je France Hočevar med drugim dejal:

Položaj slovenske narodnostne skupnosti v Italiji se je delno izboljšal zlasti na Tržaškem, kjer so njene pravice in zaščita urejene s specialnim statutom, medtem ko je z italijansko zakonodajo še vedno nezadovoljivo urejen položaj manjšine in še to le na Tržaškem in Goriškem. Obstoječi predpisi pa se sploh ne uporabljajo v prid tistih Slovencev, ki živijo v videmski pokrajini. Pojav, da se uporablja popolnoma različen zakonodajni in dejanski režim za pripadnike iste narodnostne skupnosti v treh sosednjih pokrajinah iste države, je nekaj povsem edinstvenega in samo po sebi zgovorno ilustrira neurejen in nevzdržen položaj, v katerem se še vedno nahaja slovenska narodnostna skupnost v Italiji.

Z ozirom na takšen položaj je razumljivo, da so prizadevanja Slovencev v Italiji osredotočena na zahtevo, da se sprejme zakon, ki naj bi služil kot podlaga za ureditev celotnega položaja manjšine. Do podrobnosti izdelan osnutek takšne ureditve je pripravila SKGZ, pa tudi druge organizacije manjšine so se angažirale na tem vprašanju. Razen tega so organizacije manjšine izročile italijanski vladi skupno spomenico, v kateri so naznačile najbolj pereča odprta vprašanja. Pri predsedniku italijanske vlade je bila sprejeta posebna delegacija, sestavljena iz predstavnikov vseh političnih struj in drugih organizacij manjšine iz vseh treh provinc, ki je te zahteve tolmačila.

Za položaj manjšine so se v zadnjem času začele v večji meri zanimati tudi nekatere demokratične italijanske stranke, kakor tudi nekatere druge organizacije, zlasti s področja Furlanije - Julijske krajine. Nekatere od teh strank so parlamentu predložile osnutek zakona, s katerim naj se uredi položaj slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Ker pa je bil stari parlament medtem razpuščen in je pravkar izvoljen novi, bodo sedaj te stranke verjetno obnovile predloge.

Takšno povečano zanimanje demokratičnih političnih strank in nekaterih drugih organizacij v Italiji za položaj in nerešena vprašanja slovenske manjšine cenjujemo pozitivno in v tem vidimo rezultat prizadevanja demokratičnih sil Italije. Ta pozitivna sprememba, katero je opaziti na strani večinske ga naroda, nas navdaja z upanjem, da bo vendarle v doglednem času normativno urejen položaj celotne slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in da se bo tudi v praksi odnos do Slovencev vztrajno spreminjal na bolje. Ni namreč mogoče razumeti dejstva, da je Italija kompleksno rešila položaj francoske in avstrijske manjšine, le položaj slovenske manjšine se ureja po drobcih in počasi kljub temu, da je že široko prisotno spoznanje v Italiji, predvsem pa v Furlaniji - Julijski krajini, da je potrebno že enkrat v celoti rešiti tudi to vprašanje.

K temu cilju so osredotočene vse sile slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, katero preveva visoka narodnostna zavest in katera kaže veliko politično zrelost in sposobnost, da sama oblikuje program in zahteve glede svojega položaja ali rešitev posameznih vprašanj in da na tem dosega akcijsko enotnost. V tem, kakor tudi v sposobnosti, da si za svojo akcijo zna pridobiti zaveznike v italijanski demokratični strukturi, vidimo največje poroštvo za uspehe v njenem boju.

Slovenska narodnostna skupnost v Italiji v svojem boju lahko računa na največjo pomoč matičnega slovenskega naroda, kakor tudi na solidarno pomoč vseh delovnih ljudi, vseh narodov in narodnosti, ki združeni žive v socialistični Jugoslaviji. Jugoslavija sprejema in spoštuje mednarodne sporazume, s katerimi so bila rešena vprašanja sedanjih meja in zahteva isto tudi od drugih. Skupaj s svojimi sosedi želi graditi vzajemno zaupanje na temeljih doslednega spoštovanja neodvisnosti, suverenosti, teritorialne nedotakljivosti in nevmešavanja. Skrb za usodo in položaj slovenske narodnostne skupnosti pa izraža prirodno prizadetost matičnega naroda, mimo tega pa se opira tudi na določbe mednarodnih sporazumov. Narodnostna manjšina v sosednji državi mora biti zavarovana pred asimilacijo, mora imeti možnosti, da živi jezikovno in kulturno

DRAGO KOŠMRLJ

(Nadaljevanje na 6. strani)

OB NAVZOČNOSTI PREDSEDNIKOV TITA IN CEAUSESCA

Slovesno odprtje hidroenergetskega in plovnega velikana na Donavi

Vsa dela so opravili skupaj jugoslovanski in romunski graditelji - Tito in Ceausescu sta v govorih poudarila bratsko sodelovanje in prijateljstvo med obema narodoma

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 16. — Predsednik Jugoslavije Josip Broz Tito in predsednik državnega sveta Romunije Nikolaj Ceausescu sta danes dopoldne z odkritjem spominske plošče na Mostu prijateljstva sredi velikega jeza hidrocentrale Djerdap na Donavi uradno spustila v pogon hidroenergetski in plovni sistem, skupno delo graditeljev Jugoslavije in Romunije. S tem je bilo končano sedemletno delo, ki je ne le velika zmaga delovnih ljudi obeh držav, temveč nov prispevek prijateljstvu dveh sosednih narodov, ki temelji na dobrososednem in enakopravnem sodelovanju.

Na slovesnosti so bili navzoči najvišji državni in partijski voditelji obeh držav, delegacij držav donavske komisije in ugledni gostje iz držav, s katerimi so graditelji sodelovali. Tito in Ceausescu sta po ogledu naprav obeh elektrarn in pregledu častnih bataljonov Jugoslovanske ljudske armade in romunske vojske ob navdušenih pozdravih številne množice prešla na romunsko stran, kjer sta govorila na velikem ljudskem zboru, katerega se je udeležilo nad 35.000 oseb.

Po pozdravnih govorih predsednika okrožnega ljudskega sveta v Turnu Severinu, in glavnih ravnateljev obeh hidrocentral je najprej govoril Ceausescu potem pa Tito. Oba sta v svojih govorih, ki sta jih navzoči večkrat prekinili s ploskanjem in s skandiranjem Tito - Ceausescu, izrekla priznanje graditeljem obeh držav in delovnim kolektivom Sovjetske zveze, ki so dobavili del opreme in sovjetskim strokovnjakom, ki so med gradnjo nudili tehnično pomoč. Predsednika sta poudarila, da je ta velikanski objekt istočasno izraz plodnega sodelovanja med Romunijo in Jugoslavijo. Ceausescu je s svoje strani poudaril, da je hidrocentrala Djerdap nova močna vez prijateljstva in solidarnosti med obema narodoma, ki sta stoletja živela v slogi, skupno se borila in si pomagala v borbi za svobodo in nacionalno neodvisnost. Plodno romunsko - jugoslovansko sodelovanje v Železnih vratih, je po besedah predsednika državnega sveta Romunije tudi izraz nove, vzvišene vrste odnosov med narodi, ki temeljijo na spoštovanju neodvisnosti, nacionalne suverenosti, enakopravnosti, nevmešavanja v notranje zadeve in na skupnih koristih, ki jih življenje vsiljuje in ki edino zagotavljajo sodelovanje, krepijo zaupanje, prijateljstvo med narodi, utrditev miru in nadaljnje varnosti. Ceausescu je poudaril tudi pomen dobrih odnosov med KP Romunije in Zvezo komunistov Jugoslavije za razvoj romunsko - jugoslovanskega prijateljstva in sodelovanja in zagotovil, da se bo Romunija tudi v bodoče skupno z ostalimi socialističnimi državami, z naprednimi in protiimperialističnimi silami borila za nove odnose na svetu, ki bodo temeljili na enakopravnosti vseh narodov.

Tito je s svoje strani poudaril uspešen vsestranski razvoj prijateljstva in sodelovanja med obema državama in da Jugoslavija kot neuvrščena socialistična država daje velik pomen razvoju prijateljskega sodelovanja z vsemi svojimi sosedi. Dobrososedsko sodelovanje, je po besedah Tita, trajnega in življenjskega interesa narodov in držav tega področja in osnova njihovega neoviranega razvoja. Jugoslavija je prav tako globoko zainteresirana, da bi načela aktivne mirljubne koeksistence, ki sta jih Romunija in Jugoslavija trdno vpletla v svoje odnose, postala splošna praksa v mednarodnih odnosih, kajti samo z uveljavitvijo teh načel se lahko zagotovi neodvisen razvoj vsakemu narodu. Na žalost, je ugotovil Tito, danes se ta načela teptajo, kar zgovorno pričajo primeri ignoriranja zakonitih pravic interesov posameznih narodov in držav. Tuja intervencija v Vietnamu, je dejal Tito, grozi vsemu svetu. Tudi na Bližnjem vzhodu je položaj zaradi trdoglavega zadržanja Izraela zelo resen. Nihče nima pravice, je poudaril Tito, spravljati v nevarnost mir, ogrožati varnost narodov in držav in svoje interese postavljati nad interese tujih narodov, nad splošno koristjo. Mi smo vedno poudarjali in tudi tokrat poudarjamo, je dejal Tito, da za ohranitev miru se morajo vse države angažirati; zavzemati se morajo za rešitev mednarodnih vprašanj ter spoštovati pravice in koristi drugih.

Opoldne sta Tito in Ceausescu odpotovala v odprtem avtomobilu ob navdušenih pozdravih ljudstva v vladno vilo pri Turnu Severinu, kjer je Ceausescu sporočil predsedniku Titu, da mu je državni svet Romunije podelil naslov heroja SR Romunije in mu izročil red «zmage socializma», s katerim ga je državni svet Romunije odlikoval za posebne zasluge v njegovem dolgoletnem revolucionarnem delovanju.

Tito je globoko ganjen dejal, da nima besed, da bi se zahvalil za tako visoko čast, ki je s tem izkazana narodom Jugoslavije in da ga to visoko odlikovanje obvezuje, da bo še bolj deloval za nadaljnji napredek prijateljstva in sodelovanja med obema narodoma. Za tem je predsednik Ceausescu priredil v čast predsednika Tita in njegove soproge kosilo, na katerem so bili najvišji državni partijski in vojaški voditelji obeh držav.

BOŽO BOŽIČ

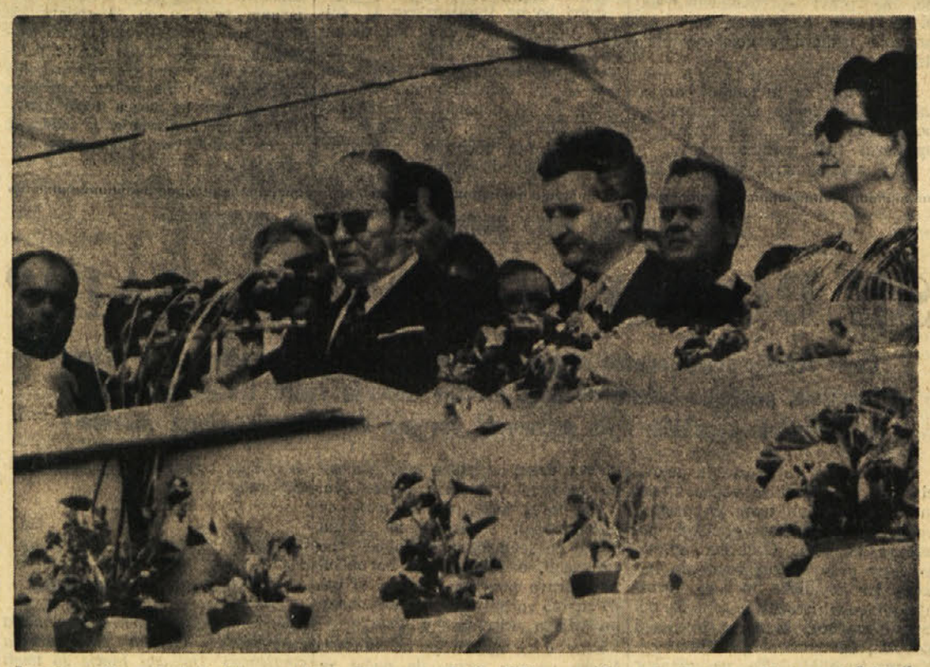

Jugoslovanski predsednik Tito govori na slovesnem odprtju hidroenergetskega in plovnega sistema pri Železnih vratih. Zraven Tita (desno) romunski predsednik Ceausescu in Titova soproga Jovanka

«Zlata mrzlica» v Londonu in Parizu

LONDON, 16. — «Zlata mrzlica» v Londonu se nadaljuje. Danes je vrednost zlata na londonskem trgu dosegla do sedaj najvišjo raven. V dopoldanskih urah so kupovali zlato po 54,50 dolarja za unčno, ali za 0,75 dolarja dražje kot včeraj. Toda pravi rekord je cena zlata v Londonu dosegla popoldne, ko so ga kupovali po 54,60 dolarja za unčo.

Zlato se je mnogo podražilo tudi v Parizu in se njegova cena približuje ceni v Londonu, saj je tudi v francoski prestolnici že dosegla 54,50 dolarja za unčo.

NEW YORK, 16. — Zakladni minister ZDA Konnally, edini predstavnik demokratske stranke v republikanski vladi, je danes podal ostavko z ministrskega mesta. Pojasnil je, da je sprejel to odločitev, ker se namerava udeležiti predsedniške volilne kampanje za ponovno izvolitev Nixona in da bo baje vstopil v republikansko stranko. Nixon je za novega zakladnega ministra imenoval bivšega ministra za delo in dosedanjega ravnatelja urada za proračun G. Schultza.

ŠEF BELE HIŠE BO V SOBOTO ODPOTOVAL IZ WASHINGTONA

Nixon potrjuje: Obisk v SZ po predvidenem programu

Sovjetski tisk je omilil protiameriško polemiko - ZDA so ponovno zavrnile zahtevo po obnovitvi pariških pogajanj

WASHINGTON, 16. — Ameriški predsednik Nixon je danes kar dvakrat ponovil, da se bo napovedani obisk v Moskvi odvijal po programu, ki je bil določen že marca meseca. Najprej je to storil na srečanju s časnikarji, katerim je sporočil odstop zakladnega ministra Connallyja iz vlade (na njegovo mesto je bil imenovan George Schultz) ter v tej zvezi dejal, da bo dosedanjemu ministru poveril novo funkcijo «po vrnitvi iz Moskve». Niti uro pozneje je Nixon srečal v bližini Bele hiše skupino turistov, ki so ga spraševali o načrtih za bodočnost. V soboto zjutraj odpotujem», jim je odgovoril. Kot je znano, se bo obisk v Moskvi začel v ponedeljek 22 maja, Nixon pa bo iz Washingtona odpotoval dva dni prej, ker se bo ustavil na Dunaju, da bi se prilagodil spremembi ure.

Vse kaže torej, da bo do obiska zanesljivo prišlo. To se da sklepati tudi iz pisanja sovjetskega tiska, ki je začelo sedaj omiliti ton polemike z ZDA v zvezi z vojno v Indokini. Značilno je tudi, da je sedaj polemika naperjena proti «ZDA» ali proti «ameriški politiki», medtem ko Nixona osebno nikoli ne omenjajo. Tudi v poročanju o včerajšnjem atentatu na Wallacea so komentarji sovjetskega tiska zelo zadržani. Kot trdijo zahodni opazovalci v Moskvi, je povsem naravno, da skuša Kremelj ustvariti vsaj sorazmerno kolikor toliko ugodno vzdušje za obisk, iz katerega so si še pred meseci veliko obetali, ki pa po zaostritvi vietnamske krize ne daje upati na velike rezultate. Tudi kitajski tisk — dodajajo isti opazovalci — je ob priliki Nixonovega obiska v Pekingu znatno omilil protiameriško polemiko, čeprav so tudi tedaj ameriške bombe padale na vietnamsko ozemlje.

Iz Pariza medtem poročajo, da sta delegaciji Severnega Vietnama in južnovietnamske revolucionarne vlade ponovno zahtevali, naj bi bila prihodnja seja konfernece za Vietnam prihodnji četrtek. Američani, ki so prekinili pogajanja 4. maja, pa so zavrnili zahtevo: besedilo ameriškega odgovora bodo objavili jutri. Šef ameriške delegacije Porter pa je danes zvečer nenadno odpotoval v Washington na posvetovanja. Ni še znano, kdaj se bo vrnil v Pariz.

V Vietnamu se siloviti boji nadaljujejo predvsem na področju Kontuma. Okolico mesta vztrajno obstreljujejo ameriške leteče trdnjave, partizani pa so že v predmestju, ki ga letala za sedaj še ne morejo bombardirati, dokler se vladne čete ne bodo umaknile. Položaj je kritičen za Sajgonce tudi v Pleikuju, potem ko so osvobodilne sile prekinile cestno zvezo z obalo, od koder prihaja v mesto vsa preskrba. Tudi okrog An Loca se boji nadaljujejo z nezmanjšano silo.

PRED GLASOVANJEM V BUNDESTAGU

Strauss in Schroeder nasprotujeta potrditvi pogodb s SZ in Poljsko

Predsednik zahodnonemške KD Barzel pa je sprejel kompromis z Brandtom

BONN, 16. — Brandtova politika do Vzhoda dela preglavice voditelju zahodnonemških demokristjanov Barzelu, ki so je dogovoril s socialdemokrati in liberalci za potrditev sporazumov z Moskvo in Varšavo. Demokristjani so bili do nedavnega v celoti proti potrditvi dveh sporazumov. Toda frontalni boj proti Brandtovi politiki do Vzhoda je naletel na negodovanje pri zahodnih velesilah, ki bi hotele spraviti z mrtve točke berlinsko vprašanje. Zaradi tega in zaradi pritiska Sovjetske zveze je Barzel pristal na skupno resolucijo, ki naj bi jo izglasovali ob potrditvi obeh sporazumov, katera je bila sestavljena soglasno s sovjetskim veleposlanikom v Bonnu.

Desno krilo zahodnonemških demokristjanov, ki jo vodi predsednik bavarske demokrščanske stranke Strauss, je že sklenilo zavrniti Barzelov kompromis z Brandtovo vlado in glasovati proti pogodbama s Sovjetsko zvezo in Poljsko. Straussu se je pridružil tudi bivši demokristjanski zunanji minister Schroeder s precej močno skupino, ki prav tako nasprotuje obema sporazumoma. Schroeder trdi, da mora biti vprašanje odobritve obeh sporazumov zgolj odgovornost vladnih strank.

Danes se je sestala demokristjanska parlamentarna skupina in je ves dan razpravljala o tem vprašanju. Zdi se, da bodo dokončno odločitev o pogodbah z Moskvo in Varšavo sprejeli jutri. Vse kaže pa, da se bodo demokristjani odločili za prosto glasovanje, se pravi, da bodo njihovi poslanci svobodni, da glasujejo za potrditev ali proti potrditvi pogodb, ne da bi se morali držati discipline stranke.

Kot poročajo iz Bonna bodo od jutri dalje prebivalci zahod. Berlina lahko ponovno obiskali znance in prijatelje v Vzh. Nemčiji in vzhodnem Berlinu. Prepustnice izdajajo vzhodnonemške oblasti, ki so sklenile, da bodo začele začasno izvajati štiristranski sporazum o Berlinu.

DANES

Včeraj je v Ljubljani zasedal republiški zbor slovenske skupščine, ki je v okviru novih pristojnosti republik razpravljal o zunanji politiki Jugoslavije in o mednarodnih odnosih. Težišče razprave je bilo na odnosih s sosednimi republikami, še predvsem pa na položaju slovenske narodnostne skupnosti v zamejstvu. O položaju manjšine ter o novih dolžnosti Slovenije do nje po ustavnih amandmajih je obširno poročal podpredsednik slovenskega izvršnega sveta France Hočevar, ki je še posebno podprl prizadevanja Slovencev v zamejstvu za dosego popolne zakonske zaščite. Franc Hočevar je poudaril tudi visoko stopnjo narodne zavesti in politične zrelosti slovenske narodnostne skupnosti ter njeno sposobnost, da sama oblikuje programe in zahteve glede svojega položaja ali za rešitev posameznih vprašanj ter zagotovil, da lahko manjšina računa na največjo pomoč matičnega naroda.

Predsednik Nixon je včeraj potrdil, da bo odpotoval v Moskvo po predvidenem programu. Njegovi predstavniki v Parizu pa so istočasno zavrnili zahtevo, naj bi obnovili pogajanja o Vietnamu.

Včeraj so se srečali tajniki strank bivšega levega centra. Povedali niso nič novega in je očitno, da KD zavlačuje ter hoče najprej obnoviti parlamentarne skupine, ali bilje rečeno preveriti, kakšen je nov odnos struj med parlamentarci večinske stranke. Poleg tega se morajo še ta teden sestati vodstva strank.

Na Donavi pri Železnih vratih je bila včeraj velika slovesnost, med katero sta jugoslovanski predsednik Tito in romunski predsednik Ceausescu spustila v pogon velikanski hidroenergetski in plovni sistem. Dela, ki so jih skupno opravili jugoslovanski in romunski tehniki in delavci, so trajala sedem let. V gradnjo plovbnega sistema skozi Železna vrata in dveh električnih central sta Romunija in Jugoslavija vložila okrog 500 milijonov dolarjev. Slovesnost se je začela z odkritjem spominske plošče v srbohrvaščini in romunščini, nakar sta govorila predsednik Ceausescu in predsednik Tito, ki sta poudarila skupne napore za zgraditev tega velikana, ki je hkrati tudi potrdilo bratstva med jugoslovanskimi in romunskim narodom.

VODSTVA STRANK KOMENTIRAJO IZIDE POLITIČNIH VOLITEV

ODPRTA RAZPRAVA O NOVI TEŽI PSI V TRŽAŠKEM POLITIČNEM ŽIVLJENJU

Cuffaro (KPI) za tesnejšo povezavo na levici - Rinaldi (KD) za nadaljevanje levosredinske politike - V četrtek seji vodstev KD in KPI - Razprava na bazi PSIUP

Eno izmed osnovnih vprašanj, ki se postavlja pred vodstva tržaških strank, je vsekakor dejstvo, da so socialisti v deželi Furlaniji - Julijski krajini, kakor tudi v Trstu, najmočnejši levosredinski partner KD, saj so po številu glasov prehiteli socialdemokrate. To seveda odpira vprašanje nove teže, ki jo socialisti imajo v političnem življenju in s katero se bodo morale druge stranke, hočeš nočeš, pomeriti.

Z ene strani so se oglasili komunisti. Deželni tajnik KPI inž. Cuffaro je v svoji prvi izjavi po volitvah pozval socialiste na skupno akcijo v okviru levice za premostitev nekaterih stališč. Cuffaro v svoji izjavi ugotavlja, da je PSI prehitela socialdemokrate v deželi tudi zato, ker je že pred volitvami zavzela radikalnejša stališča do raznih specifičnih vprašanj v deželi.

Deželni tajnik PSI Tringale je na zadnji seji pokrajinskega vodstva stranke ugotovil, da je treba spremeniti razmerje sil in vpliva v krajevnih kot v deželni upravi leve sredine. PSI, je dejal, ima večjo težo in s tem morajo drugi računati.

Znano je, namreč, da imajo socialisti v deželni upravi tri odbornike (Moro, De Carli, Devetag), v tržaški občini pa samo enega (Hreščaka) medtem ko jih ima PSDI kar tri. (V pokrajini imajo — kot znano — odbornika Volka).

Očitno je, da bodo o tem razpravljala vodstva tržaških strank. V četrtek se sestane pokrajinsko vodstvo KD, kateremu bo poročal Coloni. Na dnevnem redu seje je tudi določitev datuma pokrajinskega kongresa Krščanske demokracije, kot priprava na jesenski vsedržavni kongres stranke.

V četrtek se sestane tudi pokrajinski komite tržaške federacije KPI, ki mu bo poročal tajnik Rossetti.

O tržaškem političnem položaju je medtem že spregovoril član pokrajinskega tajništva KD Rinaldi, ki vodi resor za krajevne uprave.

Na sestanku rojanske sekcije je Rinaldi — med drugim dejal, da so volitve v Trstu «jasno potrdile politično linijo in demokratično sodelovanje zadnjih let, od 1965 do danes» v okviru koalicije leve sredine.

Ta večina, ki upravlja pri naš deželno upravo, pokrajino, tržaško in devinsko - nabrežinsko občino «sloni na jasnih obvezah in programih», v svoji dejavnosti je ostala zvesta «izvirnemu političnemu konceptu» in danes morajo nadaljevati «dosledno in z obnovljeno zavzetostjo na poti k novim ciljem».

Rinaldi je nadalje ocenil položaj v državi in se izrekel za «demokratično sodelovanje z ljudskimi silami, ki si želijo reform» in se bodo obvezale za «obrambo svobode in demokratičnih ustanov», za omikan družbeni napredek v državi, s pomočjo reform.

Bolj preprosto povedano se je Rinaldi izrekel za obnovitev koalicije leve sredine.

Rinaldi je tudi dal svojo oceno volilnih izidov v Trstu in ugotovil, da je demokratični Trst zavrnil «revanšistične nostalgike neofašistične in reakcionarne desnice, kakor tudi aprioristično in destruktivno kritiko komunistov». MSI ni uspelo, da bi v Trstu ustvaril svojo trdnjavo, saj ni dosegel števila glasov, ki ga je bil prejel še pred leti. Glede KPI je Rinaldi dejal, da ni prodrla s svojo politiko rušenja KD «z leve», saj je povečala svoje glasove le na račun glasov PSIUP, ki «bi ga KPI rada vsrkala».

V tržaških socialproletarskih krogih pa poteka živahna razprava o novih oblikah enotnosti na levici. Na vsedržavni ravni se že govori o razpustu PSIUP in pristopu njenih članov v levičarski stranki PSI in KPI. Znano je, da so v Trstu vezi med KPI in PSIUP zelo tesne in ni izključeno, da se bo večina članov te stranke opredelila v tem smislu. Vsekakor pa potekajo na bazi tržaške socialproletarske stranke živahne razprave o bodočih izbirah.

Mladi pevci GM v Beneški Sloveniji

Glasbena matica in PD «Ivan Trinko» iz Čedada sta organizirala v nedeljo 14. maja izlet otroškega pevskega zbora šole Glasbene matice iz Trsta v Beneško Slovenijo. Mladi pevci so obiskali najprej Staro goro pri Čedadu, nato pa so se podali v Sv. Lenart, kjer so na tamkajšnjem pokopališču položili cvetje na grob slovenskih partizanov.

Po skupnem kosilu v Ljesi so se otroci podali na izlet do vasi Kras. Lepo vreme je omogočilo prekrasen razgled na pogorje Kolovrat in vasice, ki leže ob njegovem vznožju. Po krajšem postanku so se izletniki vrnili z avtobusom v Trst.

Mladim pevcem, ki so domačinom zapeli vrsto pesmi, je nedeljski izlet omogočil, da so spoznali lepote slovenskih vasi Beneške Slovenije.

Sinoči seja konzulte za Škedenj in Čarbolo

Jutri bosta začela delovati nova decentrirana občinska urada za izdajanje anagrafskih potrdil za rajona Kjadin - Rocol, v Ul. Mauroner 2, in Škedenj - Čarbola, v Ul. Roncheto 77.

Kot znano deluje trenutno 8 takih decentriranih uradov, ki so vsi povezani s teleprinterji z osrednjimi elektronskimi možgani na anagrafskem uradu. Tako lahko izdajajo v nekaj sekundah vsa potrebna anagrafska potrdila, kar znatno olajšuje delo v osrednjem uradu in zmanjšuje dolgočasno čakanje občanov.

Snoči je bila v novem občinskem sedežu v Ul. Roncheto 77 seja rajonske konzulte za Škedenj in Čarbolo. Govor je bil o problemu onesnaženja, ki je v tisti mestni četrti še posebno občuten zaradi neposredne bližine industrijske cone in pa tovarne Italsider, na račun katere je letelo največ kritik. Prav tako resno je vprašanje cementarne Italcementi.

S tem v zvezi so ustanovili posebno komisijo za zdravstvo in higieno, ki bo morala preučiti položaj in poročati o tem vprašanju, da bi konzulta potem podvzela potrebne korake pri občini.

Na včerajšnji seji so ustanovili še komisijo za urbanistiko. Prihodnja seja bo v torek, 23. maja.

ZAHVALA

Po objavi uradnih rezultatov volitev se v svojem imenu in v imenu Socialistične stranke Italije — PSI, zahvaljujem volivcem za zaupanje, ki so mi ga izkazali s preferenčnimi glasovi.

DUŠAN KOŠUTA

Tone Svetina v Nabrežini

Poslušalci so z veliko pozornostjo sledili izvajanjem pisatelja Svetine

Pisatelj Tone Svetina med svojim kramljanjem

V nabito polni dvorani prosvetnega društva I. Gruden v Nabrežini je bilo sinoči tovariško srečanje s partizanskim pisateljem Tonetom Svetino, avtorjem romana «Ukana». Srečanje je organiziral krožek Pinko Tomažič, avtorja slovitega romana pa vabijo tudi druga prosvetna društva na Tržaškem. Srečanja so se udeležili posl. Albin Škerk, nabrežinski župan dr. Drago Legiša, zgoniški župan Josip Guštin, deželni poslanec dr. Jan Godnič, precej mladine in bivših partizanov ter aktivistov.

Goste je pozdravil predsednik krožka Miloš Kodrič, njegov kratek življenjepis in delo pa je na kratko orisal tajnik Prosvetne zveze Miro Kapelj.

Za dobrodošlico in tovariški pozdrav je ubrano zapel nekaj partizanskih pesmi moški zbor PD I. Gruden pod vodstvom prof. Sergija Radovića. Z navdušenim ploskanjem je občinstvo pozdravilo Toneta Svetino preden je začel govoriti, nato pa še med njegovim zelo zanimivem in duhovitim pripovedovanjem o boju malega naroda proti vojaškim velesilam, o današnjih razmerah v svetu, o glavnih temah Ukane. Občinstvu so zelo ugajali tudi jasni odgovori na razna vprašanja. V dvorani je bilo prijetno vzdušje, ker je takoj prišlo do neposrednega, tovariškega stika s partizanskim pisateljem.

Tovariško srečanje s Tonetom Svetino bo drevi na sedežu PD S. Škamperle.

SNOČI V SLOVENSKEM KLUBU

R. Höhn: Dunaj včeraj in danes

V do kraja zasedeni Gregorčičevi dvorani je Slovenski klub imel snoči v gosteh Rudija Höhna iz Nove Gorice. Ugledni predavatelj, ki je popestril že marsikateri večer Slovenskega kluba, se je to pot odločil za predavanje z enostavnim naslovom «Dunaj». V polni uri trajajočem predavanju nam je ob spremljavi 230 diapozitivov prikazal zanimivosti starega in novega Dunaja ter še posebej kulturno in pa vsakdanje življenje Dunajčanov. Rudija Höhna, kateremu so poslušalci na koncu toplo zaploskali za lepo predavanje, je pozdravil in predstavil predsednik kluba dr. Vl. Turina.

Kras v ledeni dobi

Dr. Franco Legnani je snoči v prostorih mestnega naravoslovnega muzeja ter v okviru društva «Pro natura carsica» predaval o tržaškem Krasu v ledeni dobi. Njegovo predavanje je obsegalo zadnjo dobo, približno zadnjih 200 tisoč let, dobo, ko se je na Krasu že pojavil človek, ki je pustil na tem področju številna pričevanja svoje prisotnosti.

Dr. Legnani je opisal, kako so na podlagi plasti, ki so jih proučevali v glavnem v kraških votlinah, katerih strop se je zaradi tega ali onega vzroka podrl, ugotovili stratigrafsko zgodovino našega področja. Zelo zanimivo predavanje bo imelo svoj logičen zaključek v nedeljo 11. junija, ko bo «Pro natura carsica» organizirala krajši izlet po tržaškem Krasu, od Štivana do Repentabra, med katerim bo dr. Legnani opisal na samem kraju tisto, o čemer je predaval snoči, taka da si bodo udeleženci lahko ustvarili jasno podobo o tem zanimivem in obenem zapletenem vprašanju.

P D «SLAVKO ŠKAMPERLE»

priredi danes, 17. maja 1972 ob 20.30 predavanje in srečanje s pisateljem

TONETOM SVETINO

ki je napisal znani roman **Ukana.** Vabimo člane, da na to srečanje pripeljejo še svoje prijatelje in znance.

Prosimo točnost! ODBOR

Slovensko gledališče v Trstu
Kulturni dom

Danes, 17. t. m. ob 18. uri

DUŠAN JOVANOVIČ

ŽIVLJENJE PODEŽELSKIH PLEJBOJEV PO DRUGI SVETOVNI VOJNI ALI TRIJE ROGONOSCI

(po commedii dell'arte)

ZADNJIČ V KULTURNEM DOMU

Slovenska prosvetna zveza - Trst

GOSTOVANJE MLADINSKEGA GLEDALIŠČA IZ PIRANA

BALET

Ali se spominjaš sonca

V soboto, 20. maja ob 16. uri v Kulturnem domu v Trstu

Koreografija: **Lidija Pogačar**
Izbor glasbe: **Ana Fink**
Scenograf: **Janez Lenassi**
Tekst: **Andrej Jelačin**
Razsvetljava: **Roman Jazbinšek**
Izdelava kostumov: **Jožica Laus**

AMATERSKI ODER — Prosek-Kontovel

V petek, 19. maja ob 20.45 v Prosvetnem domu na Proseku

PERO BUDAK

KLOPČIČ

Veseloigra v treh dejanjih

Dobiček prireditve gre za postavitev spomenika padlim borcem na Proseku.

Prosvetno društvo BARKOVLJE

vabi danes, 17. maja, vse ljubitelje petja na koncert

TRŽAŠKEGA OKTETA

Začetek ob 20.30. Vljudno vabljeni

PD «IVAN GRBEC» — Škedenj

priredi gostovanje

SLOVENSKEGA AMATERSKEGA GLEDALIŠČA V TRSTU

V torek, 30. t. m. ob 21. uri v škedenjski kinodvorani

Norman Barrash - Carroll Moore

CVETJE HVALEŽNO ODKLANJAMO

Komedija v treh dejanjih

Prosveta

Kulturni krožek Devin - Štivan in pevski zbor «Fantje izpod Grmade» prirejata v soboto, 20. t. m. v župnijski dvorani v Devinu kulturni večer, na katerem bo član Slovenskega stalnega gledališča Stane Raztresen pripovedoval **«Slovenske bridke in pikaste».** Kulturni večer bosta dopolnila nastop dekliškega zbora iz Devina pod vodstvom Hermana Antoniča in moški zbor «Fantje izpod Grmade», ki ga vodi Ivo Kralj. Vstop prost. Vljudno vabljeni.

Razstave

Jutri ob 18.30 bo v galeriji Cartesius odprl razstavo svojih del slikar Mario Tudor, ki bo dva dni pozneje, v soboto, 18. t. m. odprl razstavo tudi v **občinski galeriji.** Razstava v galeriji Cartesius bo trajala do 2. junija, v občinski galeriji pa do 31. maja.

V palači Costanzi retrospektivna razstava del tržaškega slikarja Piera Marussiga.

Gledališča

KULTURNI DOM

Danes ob 18. uri Dušan Jovanović «Življenje podeželskih plejbojev po drugi svetovni vojni ali Trije rogonosci». Zadnja ponovitev.

Jutri, 18. t. m. ob 15.30 Saša Škufca «Trnuljčica».

V soboto, 20. t. m. ob 16. uri Slovenska prosvetna zveza priredi gostovanje Mladinskega gledališča iz Pirana z baletom «Ali se spominjaš sonca».

KASTA priredi jutri, 18. t. m. ob 20.30 v mali dvorani Kulturnega doma predvajanje najboljšega filma vseh časov «Oklopnica Potjomkin». Vstop brezplačen.

Koncerti

VERDI

Jutri, ob 21. uri, za red A simfonični koncert v okviru spomladanske simfonične sezone orkestra gledališča Verdi s pianistom Dinom Ciani-jem, ki velja za naslednika velikega Alfreda Cortota, in dirigentom Heinzom Wallbergom. Spored bo obsegal Koncert v d-molu za klavir in orkester J. Brahmsa, Webrovo uverturo «Eurianthe», suito iz baleta «Trirogelnik» De Falle in Ravelov Bolero.

Isti dirigent Wallberg bo v soboto ob 18. uri za red B dirigiral koncert, ki bo v celoti posvečen glasbi Johana Straussa.

Kino

Nazionale 16.30 «Maria Stuarda, regina di Scozia». Barvni film. Vanessa Redgrave, Glenda Jackson, Patrick McGoohan.

Fenice 16.00—22.10 «Si può fare... amigo», Bud Spencer in Jack Palance.

Eden 16.30—22.00: «Boccaccio — L'arguzia beffarda, le burle piccanti, i giochi amorosi». Povzeto po neobjavljenih novelah Decamerona. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Grattacielo 16.30 «Zio Tom». Umetnina Jacopettija in Prosperija. Prepovedano mladini pod 18. letom. Barvni film.

Excelsior 16.00—22.10 «La via del rum», Brigitte Bardot in Lino Ventura.

Ritz 16.30—22.00 «Decameron n. 2» (Le altre novelle del Boccaccio). Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Alabarda 16.30 «Una nuvola di polvere, un grido di morte, arriva Sartana». Barvni western film. G. Garko in S. Scott.

Aurora 16.00 «Il braccio violento della legge». Barvni film. G. Hachman.

Impero 16.00 «Addio fratello crudele». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom. Režiser: Patroni Griffi.

Cristallo 16.30 «La morte cammina con i tacchi alti». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Capitol 16.00 «L'evaso». Barvni film. Alain Delon in Ottavia Piccolo.

Moderno 16.30 «L'invasione». Barvni film. Michael Piccoli in Lisa Gastoni. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Vittorio Veneto 16.00—22.00 «Una squillo per l'ispettore Klute». Barvni film. Jane Fonda in Donald Sutherland. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Ideale 16.00 «Rose rosse per Angelica». Barvni film. Jacques Perrin in Raffaella Carrà.

Astra 16.30 «Il corsaro». Barvni film. Robert Woods in Tania Alvarado.

Abbazia 16.00 «Supponiamo che dichiarino la guerra e nessuno ci vada». Zabaven barvni film. Tony Curtis, Ernest Borgnine in Suzanne Plechette.

Izleti

Slovensko planinsko društvo v Trstu priredi dne 21. maja izlet na Matajur. Prijave še danes pri Norči Zavadlal v Ulici Geppa 9.

Dvodnevni izlet (1. in 2. junija) v Begunje in dolino Drago z vzponom na Begunjščico. Planinci bodo prenočevali v Roblekovem domu, ki je 3 ure hoda od Drage. Neplaninci bodo imeli prenočišče v Domu v Dragi. Ogled muzeja v Begunjah in sprehod do planine oziroma do Sankaške koče. Vpisovanje do 24. t. m. pri Norči Zavadlal v Ul. Geppa 9.

SPD «Tabor» Opčine priredi v nedeljo, 28. maja enodnevni izlet v Begunje na Gorenjskem. Vpisovanje od danes dalje vsak dan v Prosvetnem domu od 20. do 21. ure. Izletniki brez potnega lista naj prinesejo s seboj osebno izkaznico ali prepustnico, zaradi podatkov, ki so potrebni za skupni potni list.

Včeraj - danes

Danes, SREDA, 17. maja
GORAZD

Sonce vzide ob 4.31 in zatone ob 19.31 — Dolžina dneva 15 ur — Luna vzide ob 8.28 in zatone ob 22.57

Jutri, ČETRTEK, 18. maja
DUBRAVKA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 16,2, najnižja 12,5, ob 19. uri 15,7 stopinje, zračni tlak 1010,3, rahlo severozahodni veter 6 km na uro, severozahodna, vlaga 72-odstotna, padavine 28,6 mm, nebo 3/10 pooblačeno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 16,1 stopinje

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 16. maja 1972 se je v Trstu rodilo 10 otrok, umrlo je 9 oseb.

UMRLI SO: Olga Briscek vd. Stegel, 51-letni Luciano Winghinelli, 87-letna Maria Hribar vd. Jurisevic, 85-letni Gustavo Talleri, 83-letna Antonia Sorgo vd. Biagi, 63-letni Giuseppe Argenti, 84-letni Ettore D'Alessio, 86-letni Giovanni Sabot, 81-letni Riccardo Malinek.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

A. Barbo, Trg Garibaldi 4, Di Gravita, Ul. Bonomea 93, Gorina All'IGEA, Ul. Ginnastica 6, S. Luigi, Ul. Fellini 46 (Sv. Alojzij).

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

All'Alabarda, Ul. Istria 7, Al Gallino, Ul. S. Cilino 36 (Sv. Ivan), Leitenburg, Trg S. Giovanni 5, Mizzan, Trg Venezia 2.

JULIJA SKLEP POSEBNE OBČINSKE KOMISIJE?

Štiri milanska podjetja pripravljajo spremembo prometnega sistema v Trstu

K natečaju so se prijavila podjetja AEG, Siemens, Telettra, in Philips - Sistem semaforov v centru in na periferiji bo urejal osrednji elektronski računalnik

Konec volilne kampanje je dal novega zagona krajevnim upravam, ki so doslej opravljale v prvi vrsti redne upravne posle. Največ dela ima, poleg dežele, tržaška občinska uprava, ki ji je notranje ministrstvo umetno podaljšalo življenje za skoraj eno leto, saj ji je mandat zapadel že novembra lani, na volišča pa bomo šli baje oktobra ali novembra.

Župan Spaccini se je zadnje čase se precej zavzemal za vprašanje mestnega prometa. Od tod pred nekaj leti draga analiza, ki jo je pripravilo podjetje SOMEA in so o njem razpravljali v občinskem svetu, nato pa prvi sklepi o uvedbi enosmerne vožnje po nekaterih večjih ulicah mestnega centra ter odobritev izdatka 280 milijonov lir za prvo semaforizacijo Trsta.

Sedaj se pričenja druga etapa. Občinska uprava je naročila izdelavo načrta za globalno spremembo tržaškega prometnega sistema (vedno na osnovi analize SOMEA) in za praktično uresničenje sistema elektronske semaforizacije, kakršne baje nima nobeno drugo mesto v Evropi. Povabili so na delo šest podjetij, od teh so se odzvala pozivu občinske uprave kar štiri: AEG, Philips, Telettra in Siemens, vse iz Milana.

Podjetja so že izdelala ustrezne načrte, ki jih sedaj preučuje posebna občinska komisija «ad hoc». Sestavljajo jo župan Spaccini, kot predsednik komisije, odbornik De Luca, inž. Polacco, dr. Ottavi, inž. Sabelli, inž. Devescovi, inž. Pellis, inž. Camus, dr. Sarbi, inž. Romano, namestnik poveljnika mestnih stražnikov Corradini in tajnik dr. Calacione.

Ta komisija se bo opredelila za enega izmed štirih načrtov v roku pred začetkom poletnih počitnic, torej pred julijem. Izvedeli smo, da dela zelo hitro in da so člani komisije z elaborati zadovoljni, saj odražajo, po mnenju večine, specifične zahteve Trsta.

Ko se bo komisija odločila, bo občina enemu izmed podjetij naročila naj uresniči svoj načrt.

Kot se bralci verjetno spominjajo, gre za načrt, ki predvideva enotno semaforsko mrežo za vse mesto, od periferij do centra. To semaforsko mrežo naj bi, s posebnim sistemom kontrol in števcev, urejal osrednji elektronski računalnik. Računalnik naj bi krčil ali daljšal «zeleno luč» semaforjev na bolj prometnih cestah, odstranjeval prometne vozle in gneče, preusmerjal določen del prometa na druge ulice in dajal prednost velikemu prometu (avtobusom, trolejbusom, javnim sredstvom sploh).

Mesto bo v tem smislu razdeljeno na «podrajone». Pri tem bo računalnik upošteval položaj globalno, se pravi «predvideval», kaj bi se zgodilo, na primer, če bi del prometa usmeril v določeno ulico itd.

Poleg tega bo računalnik urejen tako, da bo lahko skrbel tudi za posamezna križišča, se pravi — upošteval tudi potrebe pešcev.

Kdaj naj bi novi sistem «elektronskih semaforjev» začel delovati, ni znano, kakor tudi ni znano, če bo reforma tržaškega prometnega sistema vzporedno predvidevala tudi reformo javnih prevoznih sredstev ACEGAT in municipalizacijo preostalih avtobusnih prog. Brez teh ukrepov bi verjetno vse ostalo pri starem.

Dan naše dežele na sejmu Alpe-Adria

Jutri bo na ljubljanskem 11. sejmu Alpe-Adria uradni dan dežele Furlanije - Julijske krajine, katerega se bo udeležil tudi deželni odbornik za industrijo in trgovino Dulci, ki bo popoldne priredil tiskovno konferenco. Predvidena so tudi srečanja odbornika s krajevnimi upravnimi organi.

ZA ZNANSTVENO RAZISKAVO PRI TRŽAŠKI UNIVERZI

Nobenih upanj za gradnjo večjega ladijskega bazena

Županov odgovor svetovalcu PRI Fragiacomu na ustrezno vprašanje

Že februarja je republikanski občinski svetovalec Oliviero Fragiacomo, ki je po poklicu ladijski inženir, naslovil županu Spacciniju vprašanje o tem, zakaj niso na tržaški univerzi (točneje: na inženirski fakulteti) uredili drugega in večjega ladijskega bazena za znanstveno raziskavo na tem področju.

Ni treba posebej poudarjati, kako važno je znanstveno raziskovanje na tem področju prav v Trstu, kjer sicer ladjedelnice ne grade več ladij, je pa — po drugem načrtu CIPE — uprava vsedržavne «Italcantieri» in njen načrtovalni center prav v Trstu.

Tržaška univerza bi lahko ustvarjala vrsto dobrih ladijskih strokovnjakov in inženirjev toda njene strukture tega ne predvidevajo. V tem smislu je razumljiva tudi sedanja polemika okoli ugotovitve, da akademske oblasti («baroni», kot jih imenujejo študentje) sploh nimajo svojega koncepta o razvoju univerze in njeni vlogi v sedanjem družbenogospodarskem položaju.

Odgovor, ki ga je župan Spaccini dal inž. Fragiacomu (PRI), je v tem smislu le ilustracija tega nevzdržnega položaja. Spaccini citira v svojem odgovoru stališče rektorja prof. Origoneja. Ta pravi, da drugega ladijskega bazena v Trstu niso mogli zgraditi, ker naj bi ministrstvo ne dalo na razpolago ustreznih finančnih sredstev. Iz odgovora izhaja, da je tržaška univerza poslala ministrstvu leta 1968, ko so odobrili petletni zakon št. 641 o gradnji univerzitetnih struktur, «seznam» zahtev. Ministrstvo je financiralo posamezna dela na osnovi vrstnega reda tega «seznama» in sploh ni odgovorilo glede drugega ladijskega bazena.

Kaj to pomeni? Predvsem to, da je «seznam» bil sestavljen zelo površno, saj ne moremo reči, da so medtem uresničili pomembnih del.

Origone je Spacciniju zagotovil, da se bo zavzel pri ministrstvu, ki naj financira bazen v drugem petletju. Res pa je, da o kakem podobnem zakonu za sedaj še ni duha ne sluha. Tržaški študentje bodo morali torej še dolgo čakati. In z njimi perspektive za znanstveno raziskavo na tem važnem področju mornariškega gospodarstva.

Medtem pa «baroni» načrtujejo nove univerze v Vidmu. Kje je tu logika?

Deželni svet se sestane v torek

Volitve so mimo in kmalu se bo ponovno sestal deželni svet po začasni prekinitvi zaradi volilne kampanje. Svet se bo sestal v torek, 23. maja ob 9.30, še vedno v začasnem sedežu v veliki dvorani občinske palače, ker novo poslopje na Trgu Ulpiano, v katerem bo nova dvorana za zasedanja deželnega sveta še ni dokončano.

Na dnevnem redu zasedanja bodo najprej vprašanja svetovalcev in odgovori odbornikov, zatem pa obravnava dveh zakonskih predlogov.

ZASKRBLJENOST PRED SKORAJŠNJO POLETNO SEZONO

SE BOMO LETOS KOPALI?

Če se sedanje stanje onesnaženja in okuženja voda v Tržaškemu zalivu ne bo bistveno izboljšalo, pristojne oblasti ne bodo dovolile kopanja vzdolž barkovljanske obale in v mestnih kopališčih - Bo podmorski cevovod za odvajanje odplak zadoščal?

Čeprav smo že v drugi polovici maja, so dnevi še vedno hladni in deževni. Kljub temu pa postaja vedno bolj «vroče» vprašanje poletnega kopanja. Občinska uprava je sicer prav včeraj razpisala natečaj za kopališče mojstre (prošnje je treba izročiti v sobi 93 občinske palače), iz česar bi mogli sklepati, da nameravajo odpreti občinska kopališča. To pa nikakor še ne pomeni, da se bomo lahko kopali: če bo morje preveč okuženo, se bomo hodili samo sončit, veliki napisi pristaniškega poveljstva pa bodo oznanjali ,da je «kopanje prepovedano».

«Se bomo lahko kopali in kdaj bodo odprli kopališča?» S tem vprašanjem, ki zaskrblja večji del tržaške javnosti, smo se obrnili na občinskega odbornika za zdravstvo in higieno dr. Blasino in na občinskega zdravstvenega funkcionarja dr. Fabianija in edino jasno in neizpodbitno iz vsega razgovora je bilo priznanje, da nihče ne zna in ne mora dati nanj peciznega odgovora. Po občinskem pravilniku bi morali odpreti kopališča 15. junija, vendar pa je za to potrebno dovoljenje kvestorja, kateremu mora občinski zdravstveni funkcionar predložiti mnenje o higienskem stanju voda. Ministrstvo za zdravstvo je postavilo kot skrajno mejo 100 bakterij «coli» na liter morske vode: kopališča, ki presegajo to mejo dovoljenja ne morejo dobiti.

Pri nas je voda okužena nad to mejo vse od Milj do Miramara in pri današnjem stanju stvari ne bi smeli izdati dovoljenja nobenemu kopališču na tem področju.

Dr. Fabiani sicer pravi, da so pred nedavnim v kratkem razdobju zabeležili znatno znižanje bakterijskega odstotka v obalnih vodah Tržaškega zaliva, da pa se je sedaj ponovno dvignil preko meje 100 bakterij na liter. Če bo tako stanje še trajalo, dovoljenj za kopališči Lanterna in Ausonia, podobno kot lani, ne bodo mogli izdati, letos pa se jima bodo pridružila še vsa barkovljanska kopališča vključno s «topolini», medtem ko o kopališču na valobranu sploh ne more biti govora, saj je le nekaj 100 metrov daleč od iztoka glavne mestne greznice v starem pristanišču.

Vse torej kaže, da se letos ne bomo kopali v neposredni bližini mesta če se položaj ne bo bistveno spremenil, oziroma če ne bo občinska uprava podvzela ukrepe, ki bodo znatno znižali tako imenovano kolimetrijsko prisotnost v vodi.

Prav v ta namen je tržaška občinska uprava pripravila načrt za podmorski odtok greznic. Po tem načrtu bodo na morsko dno položili dolgo cev, ki bo odvajala v odprto morje, približno 1 km od obale in torej daleč od kopališč, vse greznice z Boveda, Barkovelj do Miramara in Kontovela. Skupina izvedencev je že preučila morske tokove in kaže, da v našem zalivu ni tokov, ki bi privajali nazaj proti kopnemu odplavljeno nesnago.

Načrt občinske uprave je že odobrilo pristaniško poveljstvo in odobrena je tudi že vsota 400 milijonov lir, kolikor bodo verjetno znašali stroški. Dražbo za gradnjo je dobila tvrdka Montubi, ki je tudi zgradila podmorski vodovod in ki je že nagrmadila blizu barkovljanskega portiča cevi in druge potrebne naprave za začetek del.

Po mnenju odbornika Blasine bi morali dograditi podmorski odtok do 15. junija, zaradi slabega vremena pa z delom še niso mogli začeti in zato se bodo verjetno zakasnila za kakih 15 dni. Toda vprašanje čistosti naših obalnih voda s tem še ne bo rešeno samo po sebi, saj bo potem šele treba ugotoviti, če bo odtok sploh zadostoval za zmanjšanje kolimetrijskega potenciala vode. Odtok, ki ga bodo zgradili, bo namreč predstavljal le delno rešitev, ker je glavni vir onesnaženja slej ko prej glavna mestna greznica, ki se odteka v starem pristanišču. Za ta primer pa bo potreben 4.000 metrov dolg podmorski cevovod ,ki pa trenutno še ni v načrtih občinske uprave.

Čez dober mesec dni bi torej morali vedeti kaj več. Upati je, da bo podmorski odtok grezničnih odplak prinesel bistveno izboljšanje vsaj vzdolž barkovljanske obale, sicer se nam obeta kaj klavrno poletje brez kopanja v neposredni bližini mesta.

Mlaj je podrt «majenca» je končana

Sinoči se je s podiranjem mlaja zaključila v Dolini tradicionalna «majenca». Dolinski fantje so imeli letos z vremenom zares smolo, saj je tako v soboto kot v nedeljo in v ponedeljek zvečer neprenehoma deževalo. Kljub slabemu vremenu pa je praznik pod mlajem, posebno v nedeljo popoldne privabil ogromno množico ljudi. Kot vsako leto je bila tudi letos v okviru «majence» razstava domačih vin. Tudi sinoči, zadnji dan praznika dolinske mladine, je bilo v vasi vse živo in veselo. Proti večeru je breška godba priredila koncert na glavnem trgu, kjer so postavili mlaj. Partnerji, partnerce ter fantje in možje so se zbrali na «Šiji» in korakali proti trgu ter prepevali «Na gorici na placu...» Postavili so se pod mlaj ter zadnjič zapeli narodno «Eno drevce mi je zraslo..», nakar so se na ukaz predsednika letošnje «majence» fantje in možje lotili podiranja velikega mlaja. Nekaj minut po 19. uri je mlaj treščil na tla, otroci pa so planili po češnji in z zadovoljstvom in veseljem pobirali pomaranče ter jih spravljali v vrečke in nosili domov. Fantje so kot se spodobi, počistili trg ter s kozarcem domače kapljice in ob prepevanju slovenskih pesmi zaključili slavje.

Prispevki

Olga F., Sofia I. in Pina R. darujejo za Dijaško matico 100.000 lir.

V spomin pok. Mitje Skrinjarja daruje podjetje «VELOX» 10.000 lir za ŠZ Bor in 10.000 lir za ŠD Polet.

Ob občnem zboru daruje za sklad Sergija Tončiča dr. Sonja Mašera 10 tisoč lir.

Namesto cvetja na grob prezgodaj umrlega Mitje Skrinjarja darujeta Dora in Herman Križman 5.000 lir za spomenik padlim v NOB v Bazovici.

RAZPIS NATEČAJA REP. SEKRETARIATA ZA KULTURO SRS

Štipendije za izpopolnitev v slov. jeziku in literaturi

K tečaju se lahko prijavijo učitelji slovenskih osnovnih in srednjih šol na Tržaškem ali tisti, ki želijo poučevati

Republiški sekretariat za prosveto in kulturo SR Slovenije razpisuje na podlagi jugoslovansko-italijanskega sporazuma o kulturni izmenjavi z dne 21. julija 1964 in kasnejših dodatnih sporazumov, sklenjenih v mešanem jugoslovansko - italijanskem odboru, predvidenem v 8. členu specialnega statuta, priloženega k Londonskemu sporazumu z dne 5. oktobra 1954 natečaj za podelitev šestih štipendij in izpopolnitev slovenskega jezika in literature pri univerzi v Ljubljani za akademsko leto 1972-1973.

Vsaka od navedenih štipendij znaša 9.000 din za celotno akademsko leto in se izplačuje v mesečnem znesku 1000 din od oktobra 1972 do junija 1973. Štipendije so namenjene pripravi in specializaciji učiteljev osnovnih in srednjih šol s slovenskim učnim jezikom na področju pod italijansko upravo ter tistih oseb, ki želijo poučevati na navedenih šolah.

Prošnje za dodelitev zgoraj navedenih štipendij lahko vložijo pripadniki slovenske narodnostne skupine, ki imajo diplome srednje šole ali višjo diplomo. Prošnje lahko vložijo tudi tisti, ki so že eno akademsko leto dobivali štipendijo in jim je za dokončanje študija potrebno še enoletno bivanje v Ljubljani. V takem primeru mora kandidat za štipendijo predložiti potrdilo o opravljenih izpitih.

Nekolkovane prošnje s kratkim življenjepisom prosilca in ustreznimi podatki zlasti o dokončanem študiju in o morebitni dosedanji službi, naj prosilci vložé pri šolskem skrbništvu v Trstu do 10. junija 1972.

Izid razpisa bo pravočasno sporočen vsem udeležencem.

PO STANJU KONEC LANSKEGA LETA

Razpečevalna mreža v Italiji se širi počasneje kot pred leti

Potrošniške zadruge odpirajo nove samopostrežne trgovine - V naši deželi 30 supermarketov - Med tradicionalnimi trgovinami prevladujejo majhni obrati

Po podatkih, ki jih je zbral Osrednji zavod za statistiko, so italijanski državljani lani izdali za «zasebno potrošnjo» 22.315 milijard lir (8 odst. več kakor v letu 1970), in sicer 14.266 milijard za prehrano in 8.049 milijard za drugo potrošno blago.

Konec lanskega leta je bilo v v Italiji 854.044 trgovin, od tega 468.565 prodajaln jestvin in «mešanih» trgovin ter 385.469 trgovin z drugim potrošnim blagom. Število trgovin je v letu 1971 sicer ponovno narastlo (za 6.411 enot), vendar pa v znatno manjšem obsegu kakor v prejšnjih letih. Zastarelost italijanske razpečevalne mreže se po vsem tudi v zadnjem letu ni omilila, podatek o narastu števila prodajaln pa kaže, da se je položaj vendar začel počasi popravljati. Število novih trgovin, odprtih v zadnjem letu, je namreč narastlo — v primeri z letom 1970 — le za 0,7 odst., medtem ko je bil ustrezni odstotek v prejšnjih letih znatno višji (1,5 odst. v letu 1970, med 1962 in 1966 pa kar 13 odst.).

Vsega skupaj so tradicionalne trgovine v Italiji konec lanskega leta razpolagale s 33,505.000 kv. m prodajne površine, od tega 13,710.000 kv. m na področju prehrane, tako da je znašala poprečna razsežnost vsake trgovine 39 kv. m. Podatek kaže, da Italija v tem pogledu močno zaostaja za drugimi razvitimi državami v Evropi.

Statistični podatki, s katerimi razpolagamo za našo deželo, ne segajo dalj kakor do konca leta 1970. Tedaj je bilo v Furlaniji - Julijski krajini 27. 976 trgovin, od tega 2.960 na debelo in 25.016 na drobno. V obeh primerih so številčno prevladovale trgovine z raznim potrošnim blagom (1.433 na debelo in 13.392 na drobno), tem pa so sledile trgovine z živili (1.427 na debelo in 11. 624 na drobno). K navedenim podatkom je treba dodati še 4.381 kramarjev (od tega 2.071 z dovoljenjem za prodajo prehrambenih izdelkov). Iz pregleda bi morda povzeli še ločeno podatke o številu trgovin v tržaški in goriški pokrajini: na Tržaškem je bilo konec leta 1970 6.480 trgovin in 948 kramarskih stojnic, na Goriškem pa 3.542 trgovin in 588 stojnic.

Kar zadeva sodobnejše trgovske poslovalnice: supermarkete, veleblagovnice, samopostrežne trgovine in podobno, pa navaja ministrstvo za industrijo in trgovino za konec leta 1971 v Italiji 1.001 trgovino, od tega 451 supermarketov in 550 veleblagovnic. Uradne statistike štejejo supermarkete, v katerih se prodajajo tudi živila (na primer tržaška veleblagovnica Standa) dvakrat: po tem ključu naraste število supermarketov v Italiji na 607 enot, poprečna razsežnost posameznih obratov pa je znašala konec leta 1971 694 kv. m. prodajne površine. Število supermarketov se je v primeri z letom 1970 povečalo za 69 enot, to je v znatno manjšem obsegu kakor v prejšnjih letih. Zanimivo pa je, da so kar 17 novih supermarketov odprle razne potrošniške zadruge.

Največ supermarketov je še vedno v posesti velikih trgovskih hiš: takih supermarketov je bilo konec lanskega leta 343 Zasebnih supermarketov je bilo 192, potrošniške zadruge pa so jih imele 72. Veleblagovnic je bilo ob istem času 550, s skupno prodajno površino 869.314 kv. m, kar ustreza poprečni razsežnosti posamezne trgovine cca 1.580 kv. m.

V naši deželi je bilo konec 1970. leta 30 supermarketov (2 v pordenonski, 12 v videmski, 7 v goriški in 9 v tržaški pokrajini); njihova prodajna površina pa ni presegla 10.328 kv. metrov (v poprečju 344,2 kv. m na trgovino).

Koliko prometa so ustvarili italijanski supermarketi v letu 1971? Na to vprašanje odgovarjajo opazovalci s cenitvami, ki se sučejo okoli 530 milijard lir. Veleblagovnice pa naj bi prodale skupno za 560 milijard lir raznega blaga. Obseg prometa je bil za skoraj 15 odst. večji kakor v letu 1970, v tem okviru pa se je prodaja prehrambenih izdelkov povečala v znatno večji meri kakor prodaja drugega potrošnega blaga. Z drugimi besedami, neugodna gospodarska konjunktura je lani zavrla zasebno potrošnjo v celoti, ni pa zavrla potrošnje živil.

Snoči, okrog 21. ure, je v znani tržaški pekarni Pegan, v Ul. S. Spiridione 7, nenadoma izbruhnil manjši požar. Ogenj je uničil del prodajnega pulta, vse ostalo pa je ostalo nepoškodovano. Gasilci, ki so takoj prihiteli na kraj, so pogasili požar v približno eni uri

OD 12. JUNIJA DO 10. JULIJA V TRSTU

Pred porotnim sodiščem devet kazenskih primerov

Trije primeri obravnavajo kazniva dejanja v Trstu, ostali pa v Gorici

Prihodnji mesec, od 12. junija do 10. julija bo tržaško porotno sodišče, ki mu predseduje dr. Corsi, obravnavalo devet kazenskih primerov. Prvi proces bo 12. junija, na zatožni klopi pa bo sedel 23-letni Sardinec Giuseppe Vargiolu, ki ga dolžijo poskusa umora. Mladeničev primer je že obravnavalo tržaško kazensko sodišče na razpravi dne 29. septembra lani. Toda takrat je šlo le za obtožbo hudih telesnih poškodb. Po obtožnici naj bi Vargiolu sprožil v stanovanju 22-letnega Sergija Pala, v Ul. Vidali 9, strel z namenom, da bi ubil svojega sostanovalca Pala. Na prvostopni obravnavi je javni tožilec menil, da tržaško kazensko sodišče ni pristojno za obravnavo tega primera in zato odposlal vse akte rimskemu kasacijskemu sodišču. To je spremenilo prvotno obtožbo hudih telesnih poškodb v poskus umora in spet poslalo akte v Trst, pristojnemu sodišču.

Drugi proces bo obravnaval kazenski primer 24- letnega Silberia Ceruta. Ta naj bi zgodaj zjutraj 10. decembra lani izvedel kar dva roparska napada: najprej na državni cesti 202, kjer stoji bencinski kiosk Rina Cergola, malo kasneje pa v Miramarskem drevoredu. Tudi to pot je šlo za rop na bencinarja in sicer Tullia Beltrameja. Obakrat naj bi Cerut tudi streljal. Fanta so agenti letečega oddelka tržaške kvesture aretirali po daljšem iskanju meseca januarja letos. Sodna obravnava proti mladeniču bo 30. junija, 26. junija pa bodo porotniki sodili Murka Marasa, ki ga dolžijo žalitve države.

Poleg omenjenih treh procesov, bo na vrsti še šest drugih, ki pa zadevajo Goričane. 15. junija bodo sodili Radivoja Škerka, Gaferja Erkanlija in Giovannija Alberija zaradi izsiljevanja. 21. junija se bosta morala zagovarjati Otto in Tazio Bonezzi, ki ju dolžijo ugrabitve tržiškega župana Versaceja. Ostale sodne obravnave zadevajo še te primere: 19. junija Alfreda Lovo zaradi ropa, 27. junija Janez Turk zaradi ropa, 3. julija Adriano Prinčič, Giuliano Pussig in Geminiano Simcic zaradi žalitve italijanske vojske, 4. julija pa Livio Gobato zaradi žalitve italijanske države.

Premestitve grobnic z vojaškega pokopališča

Občina je sporočila, da bodo v kratkem pripravili nove kripte na prvem in drugem polju nekdanjega vojaškega pokopališča v Ul. della Pace. Zato bodo morali preložiti 22 navadnih in 90 manjših stalnih grobnic. Prvih 22 družinskih grobnic, ki so jih dodelili konec preteklega stoletja, bodo premestili na isto pokopališče, drugih 90, v katerih so zakopani italijanski vojaki, ki so padli med drugo svetovno vojno, bodo ukinili, ostanke pa bodo shranili v novi kripti, ki so jo zgradili na 19. polju pokopališča pri Sv. Ani za padle v drugi svetovni vojni.

Premestitev je potrebna, ker je ministrstvo, ki je doslej skrbelo za to pokopališče, predalo skrb občinski upravi in občina bo potrebovala to pokopališče za navadne grobnice. Zato bo občinska uprava poskrbela na lastne stroške za vse premestitve.

Za vse nadaljnje informacije je na razpolago urad pri čuvaju pokopališča pri Sv. Ani vsak delavnik od 8. do 12. ure do 20. maja.

Trčila sta honda in fiat

Včeraj ob 9. uri zjutraj so v bolnišnici nudili prvo pomoč 30-letnemu Danielu Selesu s Furlanske ceste štev. 124/4 ki se je malo prej ponesrečil v prometni nesreči. Seles se je peljal s svojim motorjem honda po Furlanski cesti proti Barkovljam,. ko je trčil s fiatom 850 tržaške registracije. Vozila ga je 39-letna Ida Reina por. Budini iz Ul. Braidotti 15, ki se je pripeljala iz Ul. Braidotti in bila namenjena na Furlansko cesto.

Trčenje na križišču

Včeraj zjutraj, okrog 9. ure, se je 17-letna Donatella Dazzara iz Ul. R. Manna 22 peljala s svojim kolesom po Ul. Filzi proti mestnemu središču. Pripeljala se je do križišča z Ul. Valdirivo, ko je trčila s fiatom 127 novejše tržaške registracije, ki ga je proti Carduccijevi ulici peljal 24-letni Viliano Giraldi iz Ul. Mantegna 24. Dekle se je pri padcu na asfalt pobilo po stegnu desne noge, zaradi česar so ji v bolnišnici razkužil rane in jo poslali domov s prognozo okrevanja v približno 5 dneh.

Cestna nesreča doberdobskega mladeniča

V tržiški bolnišnici so včeraj zaradi telesnih poškodb, ki jih je dobil pri prometni nesreči, za 10 dni pridržali 27-letnega Slavka Ferfoljo iz Doberdoba, Trg sv. Martina 3. Ferfolja se je ponesrečil že v nedeljo. Na jugoslovanskem ozemlju je s svojim fiatom 750 zašel s ceste ter se prevrnil. Avto je precej razbit. Prijatelji so Ferfoljo že v nedeljo zvečer prepeljali ranjenega domov. V bolnišnico ni hotel, zaradi bolečin pa je vendarle moral vanjo včeraj.

Med pobiranjem zelenjave je strmoglavila v škarpo

Včeraj zgodaj zjutraj, okrog 7. ure, je 68-letna Justina Pegan por. Turk z Romagne štev. 43, šla na vrt, za hišo, po zelenjavo, ko je nenadoma izgubila ravnotežje in padla v približno dva metra globoko škarpo. Pri tem se je pobila po hrbtu in levi nogi. Z rešilcem RK so jo takoj odpeljali v glavno bolnišnico, kjer so jo sprejeli na I. kirurški oddelek s prognozo okrevanja v približno dveh tednih.

SEJA OBČINSKEGA ODBORA V GORICI

Goriška občina se pri vladi zavzema za čimprejšnje odprtje prehoda pri Vrtojbi

Jugoslovanska vlada je italijanski že pred petimi meseci poslala ustrezno noto - Sedem milijonov lir za centralno ogrevanje v vrtcu v Podgori

V petek, 19. maja bo ponovna seja občinskega sveta v Gorici. O dnevnem redu te seje so razpravljali v občinskem odboru, katerega seja je bila v ponedeljek.

Župan Pasquale De Simone je poročal o zanimanju predsednika vlade Andreottija za odprtje mednarodnega prehoda pri Vrtojbi. Znano je, da ni še dovoljenja za odprtje tega prehoda in da je jugoslovanska vlada že pred petimi meseci poslala italijanski noto, v kateri se zavzema za odprtje tega prehoda. Andreottija je goriški župan obvestil o tej zadevi ob njegovem kratkem obisku v Gorici, predsedniku vlade pa je nato goriška občina poslala obširno dokumentacijo. Prav tako so o stvari zainteresirali zunanjega ministra Mora, ki je bil prav tako v času volilne kampanje v našem mestu. Na jugoslovanski strani posvečajo temu vprašanju zelo veliko pozornost, saj je od privoljenja italijanske vlade odvisno ali se bodo nadaljevala že začeta dela na jugoslovanski strani. Baje je jugoslovanska nota sedaj v zunanjem ministrstvu. V Gorici upravičeno pričakujejo, da bo stvar kmalu pozitivno rešena.

Župan je tudi predlagal, da bi poslali predsedniku vlade, deželni upravi in prizadetim ministrstvom resolucijo, v kateri se zavzemajo, da bi stroške za sodne urade, ki sedaj bremenijo občino, prenesli na državo. Občinski odbor je na predlog župana, sprejel tudi predlog, da bi pesniku Biagiu Marinu iz Gradeža podelili častno meščanstvo.

Odbornik za javna dela Agati je predlagal razne sklepe s področja svojega resorja. Med temi je predlog za ureditev kurjave v otroškem vrtcu v Podgori, za kar nameravajo porabiti sedem milijonov lir. V poletnem času bodo opravili tudi nekatera popravljalna dela v nekaterih šolskih stavbah. Občinskemu svetu bodo dali v pretres tudi lotizacijo zemljišča med ulicama Mazzini in De Gasperi ter nakup nekaj zemljišč v Ločniku.

Na predlog odbornika Paulina so odobrili sklepe, ki se tičejo osebja, med katerimi rezultate natečaja za šolske sluge, asistente v zavodu Lenassi in druge.

Na dnevnem redu seje so bili še predlogi odbornikov Rovisa, Ciuffarina, Moiseja. Ta je povedal, da bodo 1. junija odprli, kot vsako leto, občinski park, v katerem bodo na razpolago časopisi in revije, da bo občina tiskala na svoje stroške klavirske skladbe skladateljice Cecilie Seghizzi, da bodo na teniškem igrišču na Rojcah poučevali tenis.

Iz tržiške bolnišnice

V tržiškem pristanišču se je včeraj ponesrečil delavec Danilo Pelos iz Škocjana. Razkladal je lesene hlode med jutranjim deževjem pri čemer mu je spodrsnilo in pri padcu se je udaril. V bolnišnici bo ostal osem dni.

V tržiški ladjedelnici se je včeraj pri delu z angleškim ključem udaril v obraz 24-letni delavec Adriano Marega iz Tržiča. Ozdravel bo v 10. dneh.

Mednarodni simpozij fizikov v Gradežu

V Gradežu se je pričel mednarodni simpozij fizikov, ki ga prireja mednarodni fizikalni center v Miramaru pri Trstu. Simpozij bo trajal nekaj tednov in na njem sodeluje vrsta znanih fizikov iz vse Evrope. Kongresisti si bodo ogledali razne kraje v naši deželi. Obiskali bodo tudi Gorico.

PRIZADEVANJA ZA STROKOVNO IZOBRAZBO KMETOV

Deželna ustanova za razvoj kmetijstva namerava razširiti šolo v Červinjanu

Prizadevajo si, da bi srednješolci obiskali to moderno urejeno šolo
Na obisk so povabili ravnatelje nižjih srednjih šol

Deželna ustanova za razvoj kmetijstva ERSA je pripravila pred kratkim v centru za strokovno izobrazbo na področju kmetijstva v Cervignanu srečanje vseh ravnateljev srednjih šol iz naše dežele.

Večkrat se poraja pri starših in dijakih samih, ki končajo nižjo šolo, dvom in problem, kje in kako naj bi nadaljevali šolo, če se že ne odločijo za to, da se po končani obvezni šoli mladenič nekam zaposli. Prav takrat se večkrat zgodi, da se starši sami obrnejo do ravnateljev šol in jih zaprosijo za mnenje.

Ustanova ERSA je pripravila srečanje v ta namen, da bi vsem ravnateljem osvetlila način študija in strokovno izobrazbo, do katere pridejo dijaki kmetijskih šol. S to strokovno izobrazbo se lahko mladina aktivno in dobro vključi v kmetijsko proizvodnjo, predvsem pa v podjetništvo na področju kmetijstva.

Na srečanju je bil prisoten deželni odbornik za šolstvo Giust in predsednik ERSA Lucca, ki je prisotnim orisal bodoče delovanje in načrte kmetijske strokovne šole Še posebno je podčrtal širši učbeni program, ki si ga zastavlja ta šola in ki stremi za tem, da bi mladino pripravila ne samo v ožjem tehničnem smislu pač pa s širokimi pogledi in perspektivami na kmetijsko podjetništvo.

Ravnatelj ERSA dr. Bellavite je poudaril tudi, da se ta šola postavlja v okvir načrtov EGS.

Ob koncu se je deželni odbornik Giust še posebno zahvalil ustanovi ERSA za plodno delovanje. Orisal je tudi nekatere probleme šolske reforme, ki so v zvezi s prehodom nekaterih pristojnosti na šolskem področju od državnih na deželne organe.

Občinska kriza v Tržiču?

Snoči je bila v Tržiču seja občinskega sveta, ki bi morda utegnila povzročiti krizo v krajevni večini KD — PSI. Nesporazum med strankama, ki tvorita večino, je nastal zaradi javnega natečaja za ravnatelja industrijskega konzorcija. O tem vprašanju smo že pisali. Takrat sta dva socialistična in en komunistični zastopnik v upravnem svetu konzorcija za industrijsko cono v Tržiču zapustila sejno dvorano in zadeva je nato prišla v občinski svet.

V ponedeljek zvečer delegaciji PSI in KD nista našli stičnih točk. Včeraj popoldne pred sejo je bil sestanek svetovalcev Krščanske demokracije skupno z občinskim vodstvom stranke. Kot smo izvedeli, sta nameravali tako demokrščanska kot socialistična skupina predložiti vsaka svojo resolucijo.

Ne vemo, če je do tega prišlo. Seja se je namreč pričela pozno zvečer. Če ni bil pred sejo ali med njo dosežen sporazum, obstaja možnost, da pride do krize.

Kmalu zaključek šolskega leta

Šolsko leto se hitro bliža zaključku. Če odštejemo nedelje in druge praznike preostaja še dvaindvajset šolskih dni. Učenci v ljudskih šolah in dijaki v srednjih si v teh dneh z učenjem prizadevajo, da bi dosegli ob koncu šolskega leta čimboljše uspehe.

Več časa bodo morali posvetiti učenju v teh zadnjih dneh dijaki, ki bodo imeli opravka z raznimi izpiti in maturami. Tudi letos bodo slovenski maturanti klasičnega liceja in učiteljišča opravljali izpite v Trstu v mesecu juliju, ostali pa bodo delali izpite kar v Gorici. Med temi tudi abiturijenti slovenske trgovske šole. Letos bo že druga skupina dijakov zapustila to šolo.

PO PREDVOLILNEM ZATIŠJU

V POKRAJINSKI UPRAVI JE DELO SPET STEKLO

Sestanek svetovalske skupine KD - Interpelacija Poletta o bombah na Severni Vietnam

Tudi pokrajinska uprava je po premoru v predvolilnem času pričela z intenzivnejšim delom. V teh dneh so se sestali člani demokristjanske svetovalske skupine (načeloval je seji dr. Cian), da bi razpravljali o nekaterih vprašanjih zdravstvenega značaja. Na tem sestanku je odbornik Perissin poročal o stanju na področju oskrbe psihiatričnih bolnikov ter o deželni politiki na področju zdravstva. Govora je bilo tudi o pomoči gluhonemim in o nujnosti, da se naveže stik z ostalimi pokrajinami v deželi, da bi se uredilo vprašanje deželnega zavoda za gluhoneme v Gorici. Govorili so tudi o onesnaženju zraka in vode in o pristojnosti pokrajinske uprave na tem področju. Demokristjanska skupina bo predlagala sestanek načelnikov skupin, da se izdela dokončno mnenje o stališču pokrajinske uprave v obrambo demokratičnih institucij.

S svoje strani je komunistični svetovalec Silvino Poletto poslal predsedniku pokrajine interpelacijo v kateri meni, da bi bilo prav da bi pokrajinski svet sprejel resolucijo, v kateri bi obsodil ameriško bombardiranje Severnega Vietnama, kar onemogoča sklenitev miru v tem delu sveta.

Hrvatski teden v Pordenonu

Včeraj dopoldne je dopotovalo v Pordenon uradno odposlanstvo iz Zagreba. Predstavniki političnih in gospodarskih oblasti SR Hrvatske so se sestali s pordenonskimi oblastmi, s katerimi so se pogovarjali o sodelovanju na gospodarskem, kulturnem in športnem področju. V zameno za «pordenonski teden», ki je bil pred časom v Zagrebu, se je včeraj v pordenonski pokrajini začel «hrvatski gastronomski teden, ki bo trajal do 23. maja in ki se izvaja v restavraciji «Da Guido» v Porcii. Hrvatski kuharji in natakarji so zamenjali furlanske kolege ter pripravljajo oziroma servirajo številnim gostom domače specialitete in pijače.

PRED SINDIKALNO ZDRUŽITVIJO

Kmalu razpustitveni kongres članov sindikata FILCA-CISL

Kmalu združitveni kongresi treh glavnih sindikatov - Najdalje so šli v tej smeri kovinarji

V teh dneh se bodo po vseh tovarnah lesne industrije pričeli predkongresi delavcev, ki so včlanjeni v sindikat FILCA - CISL. Na teh bodo volili tovarniške delegate za pokrajinski kongres te strokovne zveze, ki bo v prvih dneh junija in kjer se bo odločalo o razpustitvi tega sindikata.

Proces sindikalne združitve se na Goriškem ugodno razvija. Že pred časom smo poročali, da so svoje ločene sindikate razpustili kovinarji in da bodo kongresi za združitev v kratkem. Sedaj so na vrsti delavci v tovarnah lesne industrije, in teh je na Goriškem precej, kmalu pridejo na vrsto še druge stroke, katere so že vodile v zadnjem času enotno politiko na sindikalnem področju. Na Goriškem je ta proces že precej napredoval saj je skoro ni sindikalne akcije, kjer ne bi bilo popolne enotnosti. To je tudi najboljši odgovor vsem tistim, ki si te enotnosti ne želijo. In teh ni malo v državi in niti na Goriškem.

V jeseni bomo torej imeli, če ne bo zaprek, na Goriškem v vseh večjih industrijskih strokah, enotne sindikate.

Ob robu še ena sindikalna vest. Delavci v tovarnah lesne industrije in gradbinci so preko svojih sedanjih treh sindikatov FILCA - CISL, FILLEA - CGIL in FENAL - UIL pričeli s posvetovanji za obnovitev delovnih pogodb, ki zapadejo v jeseni.

Iz goriškega matičnega urada

Na goriški občini je bilo 15. maja vpisanih 8 rojstev in 3 smrti.

ROJSTVA: Sandra Tagliani, Samuele Da Ros, Gianluca Feliciosi, Ketti Puntin, Roberto Maritan, Massimo Muset, Tanja Pelicon, Pamela Antonini.

SMRTI: 7-dni star Mauro Parisi; upokojenec 75-letni Giovanni Fabbro; upokojenka 74-letna Francesca Petrovcic vd. Oman.

VČERAJ SESTANEK NA GORIŠKEM ŽUPANSTVU

Opravili bodo analitično raziskavo vzrokov onesnaženja zraku in vode

O raziskavi so se dogovorili zastopniki občine, pokrajine in dežele — Do sestanka je prišlo po protestu prebivalcev Podgore

Na goriškem županstvu je bil včeraj sestanek o vprašanju onesnaženja zraka. Sestanek je treba povezati s pismom skupine prebivalcev Podgore in rajona pri Madonnini, o katerem smo prejšnji teden poročali v našem listu. Baje se za stvar zanima tudi goriško sodišče,

Včerajšnjega sestanka so se udeležili župan De Simone, predsednik pokrajine dr. Chientaroli in odbornik za zdravstvo Perissin, ravnatelj deželnega odborništva za zdravstvo dr. Santilli, pokrajinski zdravnik dr. Montagna, ravnatelj kemičnih laboratorijev v Gorici in Trstu dr. Luciani in dr. Capucci ter nekateri izvedenci s tržaške univerze.

Zaključki sestanka so sledeči: deželna uprava bo izvedla preiskavo o vzrokih onesnaženja vode in zraka. Pri tem se bo poslužila podatkov in analiz, ki so jih nabrali tehniki goriškega pokrajinskega kemičnega laboratorija v zadnjih mesecih. Pri tej raziskavi bo sodeloval kemični inštitut iz Trsta, ki ima na razpolago zelo moderne tehnične naprave. Menijo, da bodo stvar dokončno raziskali v zelo kratkem času, da bi potem izvajali zaključke, ki bi se tikali tudi kakšnega industrijskega podjetja. Gorišo županstvo meni, da bi se moralo na vsak način prebivalstvo pomiriti.

PRIČETEK KRATKE OPERNE SEZONE

Nocoj v gledališču Verdi Verdijev «Ples v maskah»

Na sporedu je tudi opera «Glumači», v kateri bo pel glavno vlogo slavni tenorist Giuseppe di Stefano

Giorgio Castellato Lamberti bo nocoj pel v operi «Ples v maskah»

Z Verdijevo opero Ples v maskah» se danes ob 21. uri pričenja v mestnem kinu - gledališču Verdi osma operna sezona, za katero je poskrbela občinska uprava v sodelovanju s pokrajinsko turistično ustanovo in goriško ustanovo EMAC.

Opero «Ples v maskah» bo dirigiral Adalberto Tonini, za režijo pa je poskrbel Riccardo Cecchetti. V glavnih vlogah bodo nastopili Giorgio Casellato, Aldo Protti in Adriana Ciani. Predstavo bodo ponovili v četrtek.

Še večje pričakovanje pa vlada za znano Leoncavallovo opero «Glumači», posebno še zato, ker bo glavno vlogo v njej pel slavni tenorist Giuseppe di Stefano. Skupno z «Glumači» bo v petek na sporedu še glasbena farsa Dina Milelle «La farsa della Tinozza», sobotni program pa bo obsegal poleg «Glumačev» še enodejanko domačina Iz Gradišča Michela Eulabia «Madamigella Figaro», v kateri bo nastopila mezzosopranistka Luciana Rizzadore. V «La farsa della Tinozza», ki bo v Gorici prvič izvajana, bo pela tudi domačinka Pinuccia Viel.

Novo glede priznanja pokojninske dobe

Zakon št. 903 z dne 21. julija 1965 predvideva, da imajo v primeru smrti zavarovanca ali upokojenca njegovi otroci in žena, če je nezmožna za delo, pravico do pokojnine. Za otroke velja to do 18. leta, do 21. če hodijo v srednjo šolo in do 26. leta starosti, če so univerzitetni študenti. Če v dobi, ko otroci prejemajo pokojnino, prenehajo s študijem, se jim pokojnina ne odvzame, pač pa se samo prekine, tako da jo lahko spet dobijo, če nadaljujejo s študijem.

Tudi vojaški rok se lahko šteje v dobro za pokojnine in to v primeru, da ni bil prizadeti pred vojaškim rokom zavarovan. To je veljalo tudi za reversibilne pokojnine, vendar pa samo za tiste zavarovance, ki so umrli po 1. maju 1969. Z novo okrožnico je bilo določeno, da velja ta zakon tudi za tiste zavarovance, ki so umrli pred 1. majem 1969, seveda vedno od dne, ko je stopil v veljavo zakon.

V NEDELJO V KATOLIŠKEM DOMU

Nadvse zadovoljiv nastop Glasbene mladine-Gorica

Nastopili so mladi orkestraši in solisti

Glasbena mladina Gorica je v nedeljo dopoldne priredila v Katoliškem domu zanimiv koncert orkestra in solistov Glasbene matice iz Trsta.

Glasbena matica je na tem koncertu predstavila tri mlade gojence - soliste, obenem je v Haydnovi simfoniji prikazala obetajoč in vzpodbuden orkestralni naraščaj. Sam pogled na tako mlade in številne orkestralne izvajalce, je vzbujal prijeten občutek, kot je bila prijetna tudi Haydnova glasba.

Med solisti je nastopila tudi mlada Verenka Terčelj, ki se je v štirih Šivičevih otroških skladbah za klavir in godalni orkester, lepo vživela v izvajano glasbo.

Črtomir Šiškovič je v Logarjevem concertinu za violino in orkester pokazal, da zna zanesljivo in samozavestno obvladati svoj inštrument.

Kot tretji solist je v precej zahtevnem Mozartovem koncertu v D-duru nastopila Majda Terčon, ki se je izkazala za dobro in solidno pianistko.

Z nedeljskim nastopom je Glasbena matica prikazala samo delček širokega mozaika svojega delovanja. Številno občinstvo, med katerim je bilo veliko mladine, je z zanimanjem sledilo celotnemu programu in je s svojim odobravanjem in ploskanjem vlilo glasbenim delavcem še večjega poguma.

Počastitvena razstava pisatelja Danila Lokarja

V počastitev 80-letnice pisatelja dr. Danila Lokarja, ajdovskega rojaka, bo študijski oddelek goriške knjižnice v Novi Gorici priredil razstavo njegovih del in dokumentarnega gradiva o njegovem življenju.

Lokar, Prešernov nagrajenec, je poleg te prejel še mnogo drugih nagrad: Cankarjeve založbe, Društva književnikov, občinske skupščine Ajdovščine, katere je tudi častni član, in druge.

Počastitveno razstavo bodo odprli s kratko svečanostjo, na kateri bo govoril dr. Lino Legiša, v petek 19. maja ob 18. uri, v hali občinske skupščine.

Razstava bo nato odprta vsak dan do 28. maja od 8. do 14. in od 17. do 20. ure, razen ob nedeljah, ko bo odprta od 10. do 12. in od 15. do 20. ure

Poslovanje bencinskih črpalk ob praznikih

Po odredbi ministrstva za industrijo in trgovino in izrecni prošnji prefekture bo v goriški občini odslej lahko odprta ob praznikih polovica bencinskih črpalk namesto prejšnje četrtine. Za vse ostale črpalke goriške pokrajine velja člen 3 ministrskega dekreta z dne 11. marca 1972. Ta dekret ne velja za občino Gradež, kjer bodo ob praznikih lahko odprte vse črpalke skozi vse poletje.

Športno društvo Sovodnje čestita svojemu odbojkarskemu trenerju dr. Radu Peliconu in njegovi soprogi Normi ob rojstvu hčerke

TANJE

novorojenki pa želi vso srečo v življenju.

Gledališča

Na povabilo Mladinskega krožka — Gorica bo v petek, ob 20.30, v klubu «S. Gregorčič» nastopil Mali oder Primorskega dramskega gledališča z Genetovim delom «Poostreni nadzor», v režiji Iztoka Torya.

Kino

Gorica

VERDI ob 21.00: «Ples v maskah», Verdijeva opera.
CORSO ob 17.15—22.00: «Fratello sole, sorella luna», G. Faulkner in J. Bower; barvni film.
MODERNISSIMO ob 16.45 — 22.00: «Senza famiglia, nullatenenti, cercano affetto», V. Gassman in P. Villaggio; barvni film.
CENTRALE Danes zaprto. Jutri ob 17.00: «Il corsaro della mezza luna», J. Derek in J. M. Canale; kinemaskopski film v barvah.
VITTORIA ob 17.15—21.30: «Una farfalla con le ali insanguinate», H. Berger, E. Stewart, ameriški film.

Tržič

AZZURRO ob 17.30: «Ciao Gulliver». Barvni film.
EXCELSIOR ob 16.00: «Grand prix». (Grande premio). J. Gardner in E. Saint. Barvni film.
PRINCIPE ob 17.30: «Ecco perchè... le mogli degli amanti di mia moglie sono mie amanti». A. Blake. Barvni film.

Nova Gorica

SOČA (N. Gorica): «Ljubezen v troje», francoski barvni film — ob 18. in 20.
SVOBODA: «Čudež ljubezni», nemški barvni film — ob 20.
DESKLE: «Čamango», ameriški barvni film — ob 20.
RENČE: Prosto.
ŠEMPAS: Prosto.
KANAL: «Hotel z rdečo svetilko», nemški barvni film — ob 20.
PRVAČINA: «Krvava mati», ameriški barvni film — ob 20.

Izleti

Slovensko planinsko društvo v Gorici priredi v nedeljo, 21. maja družinski izlet na Koroško z obiskom Beljaka, Svatne (rojstne vasi Miklove Zale) in Vrbskega jezera. Na razpolago je še nekaj prostorov, ki jih lahko zainteresirani rezervirajo na sedežu SPD, Ul. Malta 2, tel. 24-95.

Razna obvestila

Za doraščajočo mladino v Gorici priredi SPD v Gorici filmsko popoldne v soboto 20. maja ob 16.30 v Prosvetni dvorani. Vrteli bodo drugi del filma «Bratovščina sinjega galeba».

Prosveta

Čitalnica na Palkišču in Prosvetno društvo «Kras» priredita jutri, v sredo 17. maja ob 19.15 v prostorih osnovne šole na Palkišču, gostovanje mladinske dramske družine društva «Oton Župančič» iz Štandreža. Na sporedu je recital narodnih pesmi in popevk Prebivalci Dola vabljeni!

A. P. OGAREV: PRIPOVEDUJEJO VODNIKI I. PODREKA IN DRUGI DOMAČINI

«Pri Kobaridu 1917 sem bil vodnik jaz...»

Spomini na leta, ko smo se še kot otroci spoznavali z vojno - Protiletalske baterije v «zaledju» bojišča

9.

K dogodkom pri Kobaridu naj dodamo še nekaj zanimivosti. Pred napovedjo vojne, so italijanski vojaški štabi izdelali več načrtov, ki so predvidevali izredno hitro prodiranje od Soče v notrajnost Slovenije in še naprej na Hrvatsko. Eden izmed teh načrtov je predvideval, da bodo italijanske čete — že četrti dan po napovedi vojne Avstriji v Ljubljani.

JOŽE HEGLER PRIPOVEDUJE

Med tistimi, ki so se borili na *soški fronti*, je bil tudi *Jože Hegler* iz Ljubljane. Šestdeset mesecev je nosil vojaško suknjo in je toliko doživel, da je v zadregi, kje naj začne.

«Služil sem pri III. topniškem polku, II. baterija. S Karpatov so nas premestili v Doberdob, *od tam pa preko* Kranjske gore *in* Vršiča *proti* Bovcu. *Nekaj je bilo določenih za* Javoršček, *nekaj pa za* Rombon. *Jaz sem bil na* Javorščku, *kjer so nas Italijani drezali podnevi in ponoči. Velike težave smo imeli z vodo, ki smo jo morali donašati iz grape, prav izpred nosa italijanskih straž. Ker je bilo donašanje vode zelo nevarno, je vodja za to določil dva moža. Za dobro plačilo*

Volče pri Tolminu

— en goldinar — je bilo lahko dobiti nadomestilo.

Jaz sem bival pod šotorom skupaj z Žagarjem iz Kobarida. Ker sva se dobro razumela, sva drug drugemu pomagala, kadar je bila sila. Bilo je 16. oktobra 1915, ko me je Žagar prosil, da bi namesto njega šel po vodo. Seveda sem mu ustregel, čeprav je bila pot zelo nevarna in tvegana. Toda, glej, usoda...

Ko sem bil še na poti v grapo, so Italijani začeli obstreljevati naše položaje z granatami. Merili so dobro in nam uničili oba topa, sedem mož pa je padlo. Ko sem se vrnil iz grape z vodo, sem med padlimi videl tudi Žagarja. Obstal sem kot okamenel. Če bi bil šel on po vodo, bi zdaj jaz ležal na njegovem mestu...

Po tistem dogodku smo bili premeščeni na Rombon, *od tam na* Smagor *in nato na* Mrzli vrh, *kjer smo ostali več mesecev. Z* Mrzlega vrha *smo šli k malemu Krnškemu jezeru. Takrat je bila v postojanki na* Krnu *neka madžarska enota, ki je ni bilo veliko do tega, da bi branila to važno strateško točko. Ko je ta enota zvedela, da Italijani nameravajo napasti in zavzeti* Krn, *se je lepo brez boja umaknila. Vojaki so celo prepevali, ko so se umikali proti Kobaridu.*

Z zavzetjem Krna so Italijani dobili velike strateške prednosti. S vrha Krna so imeli pregled nad vsemi našimi postojankami, ki smo jih imeli po pobočjih bližnjih vrhov. Le ponoči smo se lahko premikali, pa še takrat so nas osvetljevali z raketami. Večkrat so se italijanske patrulje na smučeh spuščale s Krna do Krnskega jezera, *da bi nas presenetile.*

V januarju 1917 sem dobil štirinajst dni dopusta. Z znancem sva se spustila z Lemeža *nad jezerom. Italijani so s* Krna *besno streljali na naju, vendar sva živa in zdrava dosegla kritje. Na poti sva potem naletela na grozljiv prizor. S* Smagorja *se je bil utrgal snežni plaz in zasul 60 mož. Vsi so ostali pod plazom. Bili so to možje pri petdesetih letih, ki so ponoči nosili hrano in strelivo na položaje in vojakom popravljali poti.»*

Tovariš Hegler je sodeloval pri prodoru pri Kobaridu in z baterijo prišel v Furlanijo. Po zlomu Avstro-Ogrske je odšel domov, kjer je ostal samo dva dni. V svojih spominih je o tem zapisal:

«Odšel sem znova na fronto, to pot na Koroško. Domovina — zdaj naša — me je klicala. Postal sem Maistrov borec, borec za severno mejo.»

SEDEM KM ZA FRONTO

Prvo svetovno vojno sem doživljal kot deček — šolar. Moj oče je bil naročen na tednik *«Ilustrirani glasnik»* in mesečnik *«Svetovna vojska»*. Ko je pismonoša vsak mesec redno prinesel zajeten snopič, smo ga tudi otroci z zanimanjem pregledovali. Še vedno mi je pred očmi velika risba, ki je prikazovala, kako jaha smrt na konju in pušča za seboj kupe mrličev. Pod sliko je bila daljša pesnitev, ki se je začenjala:

Na belem konju divje jaha smrt
zastavo v desni, v levi črni prt,
reži se v svet in krohota,
da ji čeljust koščena klopota.

Otroci smo spraševali očeta, če je tudi na *soški fronti* tako. «Seveda je in še huje,» je odgovoril in v *«Ilustriranem glasniku»* pokazal karikaturo generala Cadorne, ki je z lopato

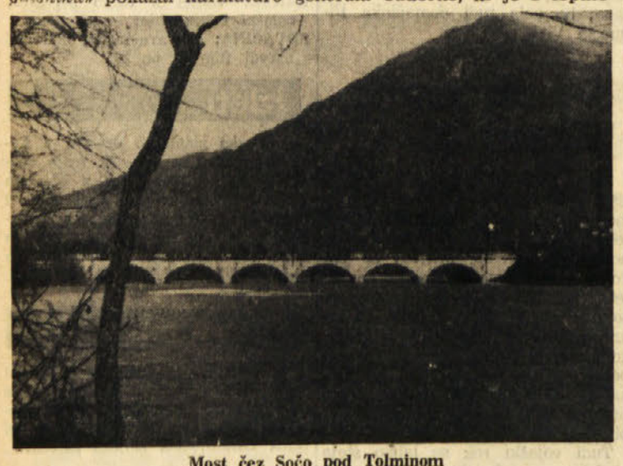

Most čez Sočo pod Tolminom

v rokah stal pred velikim kupom človeških lobanj. Lobanje so predstavljale žrtve ene izmed ofenziv na soški fronti.

Skoro vsak večer v mraku smo z neke točke nad vasjo opazovali nočne boje na Krnu in drugih vrhovih. Videli smo eksplozije granat in šrapnelov in bele snope reflektorjev, ki so osvetljevali položaje. Ob sliki, ki smo jo videli v mesečni reviji, ki je opisovala vojne dogodke, smo si živo predstavljali vso grozo smrti in razdejanja na soški fronti.

(Nadaljevanje sledi)

DOKUMENTI, PREDLOŽENI STRANKAM USTAVNEGA LOKA

Narodnostne, gospodarske in socialne zahteve organizacij beneških Slovencev

Nadaljujemo z objavo dokumentov, ki so jih predstavniki kulturnih društev beneških Slovencev izročili predstavnikom italijanskih strank ustavnega loka. Prvi del dokumentov smo objavili v nedeljo, 14. t. m.

Kulturno društvo «Ivan Trinko» - Čedad

Obstoj naše jezikovno etnične skupnosti je bil v zadnjih 50 letih v resni nevarnosti, najprej zaradi preganjanja in pomanjkanja demokratičnih svoboščin, potem pa zaradi nerešenih gospodarskih in družbenih vprašanj.

Naše ljudstvo je zdržalo fašistično zatiranje ter ohranilo svojo številčnost skoraj nespremenjeno. V zadnjem povojnem obdobju pa je podleglo revščini in obupu ter začelo množično zapuščati gorske ter dolinske vasi.

Ker gospodarskega razvoja ni bilo je postajal vedno bolj izrazit pojav izseljevanja. Posebno so množično zapuščale naše področje mlade delovne moči in to zaradi dejstva, ker je razlika med tukajšnjimi dohodki od kmetijstva ali tudi nekmetijskega dela ter dohodki iz istih dejavnosti na drugih bolj razvitih področjih, posebno še v tujini, postala tako velika, da je povzročila selitev delovne sile iz manj donosne dejavnosti, kakršna je kmetijstvo, v bolj donosno, ki pa je možna le drugje, v glavnem v tujini.

S tem v zvezi je treba omeniti, da se je v desetletju 1951 - 1961 število stalno bivajočih prebivalcev v sedmih občinah Nadiške doline ter v občinah Tipana in Bardo v Terski dolini znižalo od 21.264 na 18.461, kar je za 13,2 odst. Med 1961 in 1969, se pravi v samih osmih letih, pa se je število skrčilo od 18.461 na 14.954, se pravi za 19 odst. Od leta 1951 do 1969 se je število prebivalcev zmanjšalo za 29,7 odst.

Kar pa zadeva število stalno prisotnega prebivalstva se je to med 1951. in 1969. letom skrčilo za 6.650 oseb. K temu pa je treba prišteti še tiste, ki so se izselili od leta 1945 do leta 1951, ki jih prav tako ni bilo malo.

Moramo pa nadalje še posebej opozoriti na nevarnost, ki jo za našo jezikovno skupnost predstavlja senilizacija, ki po navadi spremlja močno izseljenstvo. Pri nas se namreč opaža pomembno zmanjšanje mlajših ljudi in to tako v absolutni vrednosti kot tudi v odstotkih, medtem ko se število starejših ljudi relativno veča.

S tem v zvezi je dovolj omeniti, da se je odstotek otrok do 6. leta starosti v letih med 1951 in 1969 zmanjšal od 9,4 na 5,5 odstotka, otrok med 6. in 14. letom od 13,7 na 8,5, odstotek mladeničev med 14. in 21. letom pa se je znižal od 11,6 na 9,6. Kar zadeva vmesne letnike, so spremembe zelo rahle, bolj občutne pa so spet spremembe med 55. in 65. letom starosti, ko odstotek narašča od 8,6 na 14,5, iznad 65. leta starosti pa od 11,6 na 14,7 odst.

Narod brez mladine se ne more razvijati in nima nobenega upanja, da bi se ohranil. Podatkov iz naše bolj ali manj bližnje preteklosti nismo navedli za to, da bi očitali, temveč zato, da bi opozorili demokratične stranke ustavnega loka ter pristojne oblasti, naj v bodoče ne ponovijo napak iz preteklosti. Sedaj ni več nikomur kaj očitati. Ozrimo se na preteklost le zato, da bi bolje razumeli sedanjost in prihodnost. Hočemo rešiti to, kar se lahko še reši. Zato pa moramo biti enotni.

Kaj nameravajo politične stranke sedaj storiti?

Decembra lani so v parlamentu odobrili zakon o gorskih področjih. Naše društvo je mnenja, da bi v okviru tega zakona lahko našli primerne instrumente za rešitev nekaterih življenjsko važnih vprašanj naše skupnosti.

Predvsem pa je treba takoj ustanoviti «dolinsko skupnost», ki se mora razlikovati od drugih «gorskih skupnosti» prav zaradi značilnosti, ki jo predstavlja strnjena etničnojezikovna skupina, ki jo je treba ne samo zaščititi, ampak ji tudi zagotoviti sredstva za svoboden in miren razvoj.

Po novem zakonu bodo gorske skupnosti imele znatne pristojnosti. Lahko bodo načrtovale in izvajale načrte za gospodarski razvoj v okviru deželnega in vsedržavnega načrtovanja z ureditvijo javnih del in gorskih bonifik, infrastruktur in javnih storitev. Lahko bodo dale pobudo za ovrednotenje obstoječih ali morebitnih možnosti. K temu pa bi dodali, da bo morala skupnost zaščititi in vrednotiti etnične, jezikovne, kulturne, folklorne in toponomastične značilnosti naših dolin.

V zadnji zakonodajni dobi je bilo predloženih v parlamentu več zakonskih osnutkov za zaščito slovenske narodnostne skupnosti v Italiji po vzorcu «paketa», ki so ga odobrili v prid etnično jezikovne skupnosti v Južni Tirolski.

V prihodnji zakonodajni dobi bodo te zakonske osnutke ponovno predložili parlamentu. Kakšno bo stališče vaše stranke in kakšno bo vaše osebno stališče v parlamentu glede tega vprašanja?

Odbor za preporod Nadiške doline

Odbor za preporod Nadiške doline podaja preko svojih študijskih skupin naslednjo analizo razkrajalne dejavnosti vodilnih italijanskih razredov do slovenske narodnostne skupnosti v Furlaniji. Namen mirne pridobitve «Slovanov» za italijansko nacijo, ki je bil izražen leta 1866, je propadel, ker je slovenska etnična skupnost ohranila svoj jezik in svoje tradicije.

Fašizem — ki je bil sam na sebi izraz tega vodilnega razreda — je akcijo nasilne dušitve jezika in zavesti slovenske skupnosti še poostril. Nasilna oblika zatiranja jezika in zavesti se je izvajala tudi po vzpostavitvi republike, in to dejavnost je odobravala še pred nedavnim zgrešena miselnost državnih organov, javne uprave in meščanskih strank. Izkazalo se je, da je asimilacija Slovencev po vsem tem in takem ravnanju, nemogoča (v vseh vaseh je namreč še vedno živ naš jezik), zato so se odločili za politično izbiro zatrtja slovenske skupnosti na tak način, da so vse področje spremenili v gospodarsko neproduktivno, v katerem ne bo družbeno živih elementov, na primer delavskega razreda. In prav to nam dopušča, da razširimo odgovornost za nasilje, ki ga trpi naša skupnost, na same državne organe.

Odbor za preporod Nadiške doline in skupine za družbeno - politična preučevanja zato v sedanjem primeru ne zahtevajo od političnih strank, da bi prevzele neke obveznosti, pač pa opozarjajo vodilni razred, da upošteva debato, ki se razvija v naši skupnosti ter izjavlja, da bo skušal s svojimi napori doseči zrelo politično zavest glede gospodarskih in nacionalnih problemov in to z neprestano borbo kontinuirane razprave.

Kulturno društvo «Rečan»

1. Ne da bi ponavljali vprašanja, ki so jih že postavili predstavniki drugih društev, se bomo ustavili pri nekaterih točkah, za katere menimo, da so bistvene za preporod naših krajev.

2. Če pregledamo rezultate, ki so bili doseženi do sedaj, lahko ugotovimo neko osnovno pomanjkljivost: pomanjkanje uskladitve krajevnih ustanov vzhodnih Predalp.

To pomanjkljivost je še zaostrila odsotnost osrednjih državnih ustanov. Rešitve, ki bi lahko bile tudi učinkovite, so bile vedno preveč razcepljene. Občutiti je bilo pomanjkanje globalnega načrtovanja.

3. Da bi se izognili pomanjkljivostim, ki smo jih navedli, menimo, da je neobhodno potrebno ustanoviti čimprej ustanovo, ki bi uskladila razvoj našega področja. Potrebna bi bila skupnost vzhodnih Predalp, ki bi imela široke pristojnosti, tako na področju načrtovanja, kot na področju izvrševanja ukrepov.

Ta skupnost je potrebna zaradi različnih problemov, ki se grmadijo nad gorskimi področji in ki so bistveno različni od vprašanj dolinskih področij. Zato menimo, da bi skupnost morala obsegati vse gorske občine med Idrijo in Belo.

Treba bi bilo vrhu tega okrepiti ali pa v večini primerov ustanoviti tudi načrtovalne urade krajevnih ustanov. To načrtovanje bo moralo biti srednje in dolgoročno ter bo moralo obsegati še zlasti vprašanja šolstva. Zato bodo krajevne ustanove morale imeti kar največjo podporo od pokrajine in še zlasti od dežele. Da bi pa preprečili družbeno - gospodarski razkroj, je neobhodno potrebno, ustvariti čimprej več delovnih mest na tem področju.

4. Poljedelstvo. Ponovni razvoj poljedelstva bo možen le tedaj, ko bo kmečko delo dovolj donosno. Da bi dosegli to, je potrebna čimvečja specializacija. In tudi tu se pojavljajo organizacijske pomanjkljivosti. Da bi premostili to oviro, bi bila potrebna kapilarna podpora tako glede uvedbe neke kulture, kot v težavnem iskanju tržišča Navedli bi samo slab zgled hleva v Roddi ter primer, kjer je cvetličarstvo delno uspelo.

Spričo navedenih primerov zahtevamo ustanovitev specializiranih deželnih uradov, ki naj bi skrbeli za neposredno podporo na raznih gospodarskih področjih (in ne samo v poljedelstvu).

5. Turizem. V prvi vrsti je treba zaščititi naše edino bogastvo: naravno okolje.

Nekatere novejše pobude dvomljive vrednosti, nam dajo misliti, da se to vprašanje premalo upošteva. Še vedno velja zamisel, da bi na vsem našem področju ustanovili rezervate. Za rešitev tolikerih problemov krajevnega turizma bi bilo dovolj proučiti to, kar so naredile druge bolj napredne dežele. Dežela Tridentinska - Južni Tirol daje letno podporo 500.000 lir vsem kmetom, ki ohranjajo senike s slamnato streho.

6. Zaključili bi s težkim vprašanjem z vprašanjem prosvete. Obravnavamo ga v zaključku, ker nas kot prosvetno društvo še zlasti zanima. Menimo, da formalno vsi priznavajo obstoj tukajšnje slovenske etnične skupnosti. V resnici pa zaradi anahronistične miselnosti in pa zaradi inercije nekaterih obrobnih skupin ta princip ni tako jasen. In tu bi lahko omenili težave, ki jih je imelo naše društvo, posebno lani, težave, ki so vam vsem dobro znane. Obžalujemo, da naše krajevne kulturne pobude ne uživajo podpore, tudi finančne, ki se tako velikodušno dajejo drugim skupinam.

O vprašanju poučevanja slovenščine v šolah so že govorili naši prijatelji. Hotel bi samo poudariti dejstvo, da se to vprašanje, ki bi ga lahko zelo preprosto in že pred časom rešili, strumentalizira in na vse mogoče načine prikazuje. Ne zahtevamo tu uvedbe poučevanja slovenščine v šolah za eno uro ali pa za 10 minut; poudarjamo, da bi lahko že pred časom upeljali kot tuj jezik v normalne učne načrte srednjih šol na našem področju. Na ta način bi lahko premostili vse dejanske in pa namišljene težave, ki bi se bile med tem pojavile.

Furlanska federacija Komunistične partije Italije

Izjava videmske komunistične federacije, ki jo je njena delegacija dala na srečanju s predstavniki slovenskih kulturnih društev v Videmski pokrajini 29. 4. 1972.

Tudi ob volitvah 7. maja furlanski komunisti ponovno potrjujejo svoja uradna stališča, ki so jih zavzeli na zasedanjih v Špetru Slovenov (avgusta 1962) in v Čedadu (decembra 1968) ter na ustreznih kongresih federacije za gospodarski in družbeni razvoj Beneške Slovenije, za popolno priznanje obstoja in nacionalnih pravic Slovencev v Videmski pokrajini.

Stališča furlanskih komunistov so bila vedno v skladu z uradnimi in javnimi stališči, ki sta jih zavzela deželni komite KPI za Furlanijo - Julijsko krajino ter vodstvo KPI.

Obstoj slovenske etnične skupnosti v videmski pokrajini je prišel v resno nevarnost v zadnjih letih zaradi hotene politike KD in raznih njenih zaveznikov.

Kljub vsem izjavam in obljubam se namreč gospodarske in družbene razmere vedno bolj slabšajo:

1. vsi dohodki industrijskega izvora so usahnili in delavci so prisiljeni na mučno dolgo vožnjo na delo in nazaj (pendolari);

2. kmetijstvo je šlo povsem po zlu;

3. vojaške služnosti so preprečile razvoj produktivne dejavnosti;

4. izseljevanje je povzročilo izselitev 15.000 Slovencev od Kolovrata do Muščev.

Hkrati so vladne sile ter sile politične desnice nadaljevale s sistematično akcijo, katere cilj je izločitev in zatrtje vašega jezika, vaših navad, vaše kulture.

Komunisti so se v teh letih z vso svojo silo borili v parlamentu, v deželnem svetu, v pokrajini in v vaših vaseh s tem, da so predlagali zakonske predloge in podpirali zahteve emigrantskih organizacij ter sindikatov, da bi zaustavili prisilno emigracijo in raseljevanje, borili so se proti vojaškim služnostim in za industrializacijo ter za razvoj kmetijstva, in to za to, da bi zaustavili uničujoče drobljenje slovenske etnične skupnosti.

KPI je stranka, ki je kot prva predložila italijanskemu parlamentu zakonski predlog za organsko zaščito pravic slovenske narodne manjšine v Furlaniji - Julijski krajini.

Komunisti so se bili v deželnem svetu s tem, da so podpirali peticije in zahteve vaših kulturnih združenj, organizacije slovenskih emigrantov ter katoliških organizacij za priznanje vaših nacionalnih in kulturnih pravic, pravic italijanskih državljanov slovenskega jezika (ki jih potrjujeta republiška ustava in posebni statut dežele).

KPI je edina stranka v Furlaniji, ki je že pred leti zavzela javno in uradno stališče za priznanje obstoja ter pravic italijanskih državljanov slovenskega jezika v Furlaniji.

KPI je edina stranka, ki se v svojem vsedržavnem volilnem programu «obvezuje, da bo podprla in predložila zakonske ukrepe, bodisi nacionalnega značaja, bodisi na ravni avtonomne dežele za zaščito slovenske nacionalne manjšine.»

V zvezi z jasnim ne, oziroma strahom ali oportunističnim molkom KD ter drugih strank vladne ali deželne koalicije glede zahteve po rešitvi gospodarsko - družbenih problemov ter nacionalnih pravic Slovencev v Videmski pokrajini, mi smatramo, da bodo italijanski državljani slovenskega jezika v Furlaniji morali pri svojem glasovanju 7 in 8. maja izvajati ustrezne posledice s tem, da ne bodo podprli teh strank, pač pa da bodo podprli KPI, edino stranko, ki se na deželni, nacionalni, pokrajinski in krajevni ravni dosledno bori za napredne rešitve na gospodarskem in družbenem področju ter za popolno priznanje nacionalnih pravic Slovencev tako kot določata republiška ustava ter posebni statut avtonomne dežele Furlanije-Julijske krajine.

NEKAJ KONKRETNIH PODATKOV O VELIKANU NA DONAVI

Dvanajst mogočnih generatorjev za enajst milijard kWh na leto

V jez so vgradili 1.600.000 kub. m. betona - Strojna dvorana je tako velika, da bi v njej bilo prostora za dve nogometni igrišči

V malone osmih letih, kolikor je trajala gradnja hidrocentrale «Djerdap» na Donavi, smo večkrat govorili o njenem obsegu, pomenu in raznih drugih značilnostih. In vendar menimo, da ne bo odveč, k njej se povrniti in jo sedaj, ko je «nared», prikazati kar se da strnjeno v najbolj značilnih številkah in z drugimi podatki.

Hidrocentrala «Djerdap» je po svoji velikosti peta na svetu. Štiri večje so sovjetske centrale «Krasnojarsk», «Bratskaja», «Volžskaja» in «Kubišev». Hkrati je hidrocentrala «Djerdap» druga največja centrala v Evropi, kajti le «Volžskaja» je večja od nje. Centrala nosi ime «Djerdap» po imenu ožine na Donavi, ki ji Romuni pravijo Železna vrata. «Djerdap» je turška beseda in pomeni vrtinec.

Za «Djerdap» strokovnjaki pravijo, da predstavlja višek tehnične popolnosti. Centrala torej ni le velikanska, pač pa je zgrajena po najnovejših tehničnih izsledkih. Njeno velikost nam bodo prikazali morda naslednji podatki: V jez je vgrajenih 1,600.000 kubičnih metrov betona in 74.000 ton armaturnega železa. Da bi mogli na kraju, kjer so danes jez in razne strukture centrale, vse to postaviti, so morali odkopati 7 milijonov kub. metrov nanaškov in nad 4 milijone kub. metrov skalovja, to se pravi skupno 11 milijonov kub. metrov materiala, oziroma obilnega pol kubičnega metra materiala na vsakega državljana Jugoslavije.

Hidrocentrala je razdeljena na dva dela. Vode Donave poganjajo 12 mogočnih generatorjev, šest na romunski in šest na jugoslovanski strani. Od šestih jugoslovanskih generatorjev so tri zgradili v zagrebškem podjetju «Rade Končar», tri pa v leningrajskih zavodih. To so med največjimi generatorji na svetu. Kolikšna je njihova moč, nam pove naslednji podatek: samo tako imenovani rotirajoči del tehta 1.300 ton.

Celotna zmogljivost 12 generatorjev je fantastična moč 4.500 megavatov, letna proizvodnja znaša 11 milijard kWh električne energije, ki si jo bosta Jugoslavija in Romunija delili na pol, to se pravi, da bosta ob polnem obratovanju dobili vsaka po 5 milijard in pol kWh elektrike na leto. Kolikšna je ta količina, nam bodo povedali naslednji podatki: leta 1939 je znašala vsa jugoslovanska proizvodnja električne energije ekaj nad eno milijardo kWh na leto. Tolikšno zmogljivost ima danes en sam generator na Donavi. šest generatorjev Djerdapa pa daje Jugoslaviji 5 milijard in pol kWh, to se pravi toliko, kolikor je znašala proizvodnja elektrike v Jugoslaviji deset let po končani drugi svetovni vojni, torej v začetku 1956. leta. Danes pa znaša celotna jugoslovanska proizvodnja električne energije že okoli 30 milijard kWh.

Že gornje številke so zgovorne, k tem bomo dodali še nekaj drugih. Podzemeljske dvorane, v katerih so montirane naprave djerdapske centrale, so zares velikanske. Strojna dvorana je dolga 210, široka pa 25 in zato njena površina meri 5.250 kv. m, to se pravi da je strojna dvorana velika za dve nogometni igrišči.

Ko smo tako prikazali obseg hidrocentrale, bomo skušali na kratko prikazati tudi drugo plat jezu, ki je pregradil Donavo v Djerdapu, oziroma v Železnih vratih. Donava je ena najpomembnejših plovnih rek v Evropi. Toda djerdapska ožina ali djerdapska vrata so predstavljala veliko oviro, kajti ladje ali šlepi, ki so pluli proti toku, so potrebovali veliko časa, kar 120 ur plovbe, kajti rekli smo že, da beseda djerdap pomeni vrtinec. Velikanske količine vode Donave so tu utesnjene med bregova in zato nastajajo tu veliki vrtinci. Vrhu tega pa so v tem delu toka Donave tudi velike čeri, ki so močno ovirale plovbo. Ker ladje same s svojimi pogonskimi silami niso zmogle djerdapske ožine, so jih na določenem delu skozi tako imenovani Sipski kanal vlekle lokomotive, ki so imele speljano progo na bregu reke. Sedaj je urejeno tako, da vodita skozi jez dva pretočna kanala, urejena na osnovi prepustnih komor, ki omogočajo mnogo hitrejši promet, komaj 30 ur, tako da se bo zmogljivost tovornega prometa po Donavi povečala od sedanjih 13 na bodočih 50 milijonov ton prometa na leto, pri čemer je vredno omeniti to, da so prej mogle pluti le 1700-tonske ladje, odslej pa bodo mogle tudi 6500-tonske. Pa še nekaj, kar je vredno omeniti: jez, ki spaja oba bregova, jugoslovanskega in romunskega, je dolg 1.500 metrov in na vrhu jezu je široka cesta, ki bo služila za vedno bolj živ avtomobilski promet med Jugoslavijo in Romunijo.

Za jezom, v smeri Beograda, se je ustvarilo sedaj tako imenovano Djerdapsko jezero, ki bo ob primernih naložbah moglo služiti kot osnova za valorizacijo tega področja kot turističnega področja. Kraji so namreč čudovito lepi in tudi zanimivi, začenši s staro smederevsko trdnjavo, pa preko Lepenskega vira, kjer so pred leti prav v zvezi z deli na jezu odkopali okoli 8.000 let staro naselbino, pa vse do ostankov Trajanovega mostu. To se pravi, da je tu vrsta objektov, ki bodo privlačevali ljudi v ta del dežele, ki je bil do pred nedavnim skrajno zaostal in zapuščen.

Seveda je to velikansko delo veliko stalo. Proračuni so govorili o 440 milijonih dolarjev.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Pridobite si novih sodelovalcev, sicer ne bo uspela. Ne zanemarite družine.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Če hočete napredovati, morate misliti na modernizacijo. Ljubosumni boste.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Marsikaj vam bo šlo narobe, pa boste le izpeljali. Napeto vzdušje v družini.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Izbrali boste morali nov način dela. Prebili boste prijeten večer s prijatelji.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Vaše želje gredo preko realnosti. Mirno vzdušje v družini.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Ne povezujte se z zahtevami ljudi. Nekoliko staro zapleteno zadevo boste rešili na zadovoljiv način.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Ne hvalite se preden niste dela dokončali. Bodite bolj skromni.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Več zavzetosti in vse bo prav. Pazite bolj na družino.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Nove odgovornosti bodo prinesle več zadoščenja. Prijetno srečanje.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Izkazali se boste na področju, ki vam ni domače. Pismo, darilo ali kaj podobnega.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Le načrtovano delo bo šlo bolje od rok. Nekoliko osamljeni boste.

RIBI (d 20.2. d 20.3.) Varčujte s časom in s svojimi silami. Zaupajte v ljudi.

TONE SVETINA

388.

UKANA

TRETJA KNJIGA

Na robu so rahlo zazeleneli macesni, odpiralo se je nežno brstje bukev. V Jelovici je že pel veliki petelin. Travnikar pa je, kot bi imel dvajset let, zgrabil za plug, oral, trosil na njive in senožeti gnoj in pripravljal zemljo za novo življenje. Marko je pil, kadil in zabavljal čez ves svet, jezen na nogo, ki ga ni hotela ubogati. Še vedno se je plazil okoli hiše z berglo.

Nekega sončnega dne sta se Ana in Tinka vračali iz vasi, kamor sta bili šli po časopise in poizvedet, kaj je povedal radio. Kolovoz ju je pripeljal v grapo, kjer se je gozd nehal in se je začenjala senožet. Tedaj pa... Kot bi zrastli iz zemlje, so se znašli pred njima vojaki, kakršnih še nista videli: kosmati, zamazani. Njihovi pogledi jima niso obetali dobrega...

«Beživa!» je s tesnobo rekla Ana, ki se še ni bila znebila strahu pred Luksovimi ljudmi.

Pognali sta se v beg. Dva od vojakov sta ju zasledovala. Razdalja se je manjšala. Nekaj časa sta tekli po poti, ko pa sta videli, da ne bosta ušli, sta se pognali skozi redko hosto proti planjavi, od koder se je že videlo na domačijo. Klicali sta na pomoč, kar jima je dalo srce. Ušli bi bili, da nista dva od skupine stala više zgoraj, na robu gozda, kjer sta oprezala proti domačiji. Ana je pritekla z zadnjimi močmi tik pred visokoraslega moškega z brki in oficirskimi našitki. Ni se mu mogla izogniti. Planil je nanjo, jo podrl na tla in jo poskušal spraviti podse.

Drugi so tekli za Tinko. Le-ta se je bila obrnila in stekla v grapo.

Občutki, ki jih je bila doživela Ana ob podivjanem belogardističnem poročniku so ji dali moči za odpor. Dobro je vedela, za kaj gre. Zaman se je skušala izviti izpod nasilneža. Na vratu je začutila sesajoče poljube, šapasta roka ji je segla k prsim... «Nemoj mačkice, neće ti biti ništa strašno...»

Njene krike je utišala velika dlan. Popustila je, ker bi se bila sicer zadušila, in obmirovala je kot mrtva. Potem je roka segla drugam, moški pa je svojo glavo pritisnil k njeni. Z vso močjo se mu je zagrizla v uho, in ko je trznil, še v vratno kito. V obraz ji je brizgnila kri... Moški jo je spustil. Pahnila ga je od sebe, da je z glavo butnil v deblo. Pobrala se je in bežala skozi zadnje drevje na plano...

Oficir se je pobral in zaklel: «Kurvo, platit ćeč to!» Izvlekel je pištolo in dvakrat ustrelil.

Ana je dosegla senožet in pri čebelnjaku zagledala Marka. Nekje v grapi je kričala Tinka, kot bi jo klali. Ves gozd je bil poln njenega krika.

Spet je odjeknil strel in zapeklo jo je v prsih. Korak ji je obstal, nebo se je rdeče razpočilo in pred očmi ji je zaplesala čreda sonc. Ozrla se je. Opazila je, da se ji zasledovalca zasopla bližata, prepričana, da jima ne bo ubežala. Klecnila je in toliko da ni padla. Toda počasi se je vlekla naprej v strmino. Ko sta ji bila že blizu, je pri čebelnjaku nekajkrat počilo. Eden je padel in se strkljal navzdol, oficir pa je bežal nazaj v gozd.

Marko je še nekajkrat ustrelil Izza stare hruške je potočil dve bombi in začel vpiti:

«Vod, na položaje! Obkoljuj!»

Nekajkrat je ustrelil v grapo, kjer so bili Tinkini klici na pomoč vse šibkejši. Kmalu zatem je zagledal šest mož, ki so tekli po poti, od koder sta bili prišli dekleti, in izginili v gozdu.

S polja je pritekel Travnikar, skočil v hišo po puško in začel z roba kar na slepo streljati za njimi...

Pred vrati je mati prestregla krvavečo Ano in jo spravila v izbo.

NOGOMET

POKAL NARODOV

Danes v Beogradu Madžarska - Romunija

V obeh dosedanjih tekmah sta ekipi remizirali (1:1 in 2:2)

BEOGRAD, 16. — Jutri se bosta na beograjskem stadionu spoprijeli v tretji odločilni tekmi veljavni za vstop v polfinale evropskega nogometnega turnirja narodov Madžarska in Romunija. Obe prvi četrtfinalni tekmi sta se končali neodločeno. V Budimpešti sta ekipi izenačili z 1:1, v nedeljo v Bukarešti pa z 2:2, potem ko so bili Madžari dvakrat v vodstvu.

Tekma na stadionu JLA v Beogradu se bo pričela ob 20. uri. V tem srečanju bo gotovo znan četrti polfinalist, saj predvideva pravilnik, da se odigrata še dva polčasa po 15 minut, če se tekma v regularnem času konča neodločeno. Če še po podaljških ni znan zmagovalec, odločajo o njem enajstmetrovke. Sodila bo grška sodniška trojica s Hristosom Mihasom na čelu.

Zmagovalec jutrišnjega srečanja se bo pridružil v polfinalu Nemčiji, Belgiji in Sovjetski zvezi, ki so se uvrstile že v soboto.

ŠPORT NA TV

RIM, 16. — V nedeljo se bo pričel «Giro d'Italia» in italijanska televizija bo vsak dan neposredno prenašala med 15.30 in 17. uro po drugem sporedu cilje etap.

V nedeljo 21. maja se bo športni popoldan pričel ob 15. uri s prenosom motociklističnih dirk iz Imole, teniškega srečanja Italija — Nizozemska in cilja prve etape kolesarske dirke po Italiji (Benetke — Ravenna). Po 16.45 se bo prenos nadaljeval na drugem sporedu. Po rubriki «90. minuta» bodo prenašali na prvem sporedu ob 19.10 polčas neke nogometne tekme A lige.

V sredo, 23. maja, s pričetkom ob 22. uri bo iz Barcelone prenos nogometne tekme Rangers — Dinamo Moskva za finale pokala pokalov. V petek pa bo prenos nogometne tekme Nemčija — Sovjetska zveza (drugi spored ob 21.15), s katero bodo odprli olimpijski stadion v Münchnu.

KOLESARSTVO

MIRANDOLA, 16. — Belgijec Reybroeck je zmagal na kolesarski dirki za veliko nagrado Alemannia. V sprintu je premagal drugih 26 tekmovalcev, med katerimi so bili Dancelli, Merckx in Gimondi. Ostali italijanski asi so prispeli na cilj s petminutno zamudo.

NOGOMET

RIM, 16. — Nogometaš Milana Gianni Rivera, ki je bil izključen do 30. junija 1972, se je danes predstavil pred prizivno komisijo italijanske nogometne zveze. Po dolgem posvetu je komisija zavrnila Riverov priziv in potrdila njegovo izključitev do konca prihodnjega meseca.

Po izrečeni sodbi so bili komentarji prisotnih precej ostri. Voditelji Milana so še enkrat poudarili, da je ta odločba prizadela celotno ekipo in ne samo Rivere. Po njihovem mnenju je bil Rivera po tekmi s Cagliarijem preveč živčen, da bi vedel, kaj je govoril proti nogometnim sodnikom. Riverovi branilci so hoteli z današnjim prizivom doseči zmanjšanje kazni vsaj za petnajst dni kar pa jim ni uspelo.

Štirje Italijani na regati za samotne jadralce

MILAN, 16. — Kar štirje Italijani se bodo udeležili prvič prekooceanske regate za samotne jadralce, ki je na sporedu vsaka štiri leta in je najzanimivejše jadralno tekmovanje. Regata se bo pričela v Plymouthu 17. junija in se bo po 3000 km končala v Newportu (200 km severno od New Yorka).

Med okrog šestdesetimi čolni bodo startali tudi štirje italijanski samotarji. Carlo Mascheroni bo potoval na 16. metrov dolgem serijskem čolnu, Edoardo Guzzetti se bo poslužil čolna iz plastične mase, dolgega devet metrov in pol. Ambrogio Fogar pa bo skušal prepluti Atlantik z dvanajstmetrskim plovilom, medtem ko je četrti italijanski predstavnik oficir vojne mornarice Faggioni. Zanj je mornarica naročila poseben čoln «Saggittario», ki so ga zgradili v Trstu. Prvouvrščeni izmed italijanskih tekmovalcev bo dobil trofejo, ki jo bo darovalo italijansko ladjarsko združenje.

Zamisel za to regato je dal angleški polkovnik Hasler, ki se je tudi udeležil prve izvedbe skupno z znanim samotarjem Chichestrom.

Tako je bilo v Lonjerju pred nedeljsko kolesarsko dirko veteranov, ki jo je organiziral KK Adria

KOŠARKA

1. MOŠKA DIVIZIJA

Poraz borovcev s točko razlike

Med «plavimi» se je najbolj izkazal Deško

Libertas — Bor 42:41 (22:24)

BOR: Vatovec, Ražem, Kapič 7, Barazzutti 8, Košuta, Pertot (k) 5, Deško 16, Francia 2, Klobas 3.

PROSTI METI 5:14.

V predzadnjem kolu prvenstva 1. divizije so borovci zgubili tekmo proti Libertasu iz Trsta le za boro točko razlike. Če upoštevamo, da so naši predstavniki nastopili izključno z mlado postavo (Valter Hrvatič je nastopil v članski ekipi), smo lahko z izidom popolnoma zadovoljni. Sicer pa bi lahko naši košarkarji tudi zmagali, če bi nadaljevali tako, kot so začeli v prvem polčasu. Vodili so namreč s 15:6, 19:10 itd. Vodstva pa niso znali obdržati in tako so košarkarji Libertasa najprej izenačili, v končnih, dramatičnih minutah pa so zasluženo zmagali, z eno točko prednosti.

«Plavi» so na splošno dobro igrali, boljši pa je bil Borut Deško, ki je predvsem v prvem polčasu igral v odličnem slogu.

* * *

Danes ne bo treninga druge naraščajniške ekipe. Trening bo jutri, ob 17. uri, na stadionu «1. maj».

Tiskovna konferenca o košarki v Trstu

V ponedeljek je bila v prostorih košarkarske zveze v Ulici F. Venezian zanimiva tiskovna konferenca, ki ji je predsedoval predstavnik državne košarkarske zveze De Gobbis. Prišla so na dan razna vprašanja v zvezi s «košarkarskim» stanjem v Trstu, ki je po mnenju nekaterih predstavnikov (Zalateo — Lloyd Adriatico, Jacobucci — predsednik deželnega odbora) v letošnjem letu še kar zadovoljivo predvsem zato, ker je Lloyd Adriatico vstopil v B ligo in zaradi velikega uspeha, ki so ga doživele mladinske igre. Po De Gobbisovem mnenju pa je v Trstu premalo zanimanja predvsem med voditelji raznih velikih društev, ki so v zadnjih letih dokaj zanemarili košarko in nosijo večji del krivde za zastoj, ki ga je ta panoga utrpela v našem mestu.

Tudi občinski odbornik za šport Gasperini je obljubil, da se bo občina temeljito zavzela, da bo ta športna panoga ponovno doživela tisti razmah, ki ga je nekdaj imela, s tem da bodo preučili ves šport v našem mestu in mu dali ustrezno pomoč, ki bo jamčila obstoj tako manjših kot velikih društev.

Nato je De Gobbis napovedal dve veliki košarkarski prireditvi, ki bosta v našem mestu. Za prvo, ki bi morala biti 6., 7. in 8. junija v Trstu in katere naj bi se udeležile štiri močne ekipe, niso bili sami prireditelji enotnih misli. Skratka, precej zmešnjave ki je še enkrat potrdila, da so večja društva, ki razpolagajo z velikimi sredstvi, pri organizaciji porazna in je prav navdušenje manjših društev jamstvo za uspešne prireditve. Bo ali ne bo ta prireditev? Kje bo? Vse je še nejasno.

Skoraj gotovo pa bo v Trstu v organizaciji zveze poletni turnir, katerega se bodo udeležile naslednje reprezentance: Jugoslavija, Gillette, Kanada in morda Portoriko. Datum: 7., 8. in 9. avgust.

b. l.

TENIS

BANGALORE, 16. — Avstralija vodi z 2:0 po prvem dnevu azijskega finala tekmovanje za Davosiv pokal.

MOTOCIKLIZEM

IMOLA, 16. — Več kot 150 tekmovalcev se je prijavilo za 50. mednarodno motociklistično dirko za Veliko nagrado narodov v Imoli. To bo četrto tekmovanje za svetovno prvenstvo, na sporedu pa bo v nedeljo na dirkališču «Dino Ferrari». Italijanskih tekmovalcev bo 86, ostali pa bodo tujci, ki bodo prispeli iz 20 držav. Zastopana bo tudi Jugoslavija.

HOKEJ NA KOTALKAH

Jutri ob 18. uri bo v telovadnici v dolini Korna občinsko tekmovanje v okviru mladinskih iger v hokeju na kotalkah. Tekmovanja se bosta udeležili dve goriški ekipi mladincev rojenih v letih od 1956 do 1962.

V OKVIRU SREČANJA BRIŠKE MLADINE

Odbojkarji Doma zmagali v Vipolžah

V nedeljo popoldne je bil v Vipolžah v Brdih (Jugoslavija) odbojkarski turnir v sklopu srečanja briške mladine. Prisotne bi morale biti tri ekipe, toda ena se ni prijavila. Nastopila sta torej samo Brda in Dom iz Gorice. Tekma je bila na igrišču poslopja gradu v Vipolžah.

Brda — Dom 2:3 (15:7, 13:15, 12:15, 15:12, 7:15)

BRDA: Slivnik J., Cukljati Ž., Srebrnič V., Movja D., Peršolja R., Sirek Z., Jovanovič, Pulec, Lipicer, Boltar, Kavčič, Jasnič.

DOM: Komel I., Sossou D., Mužič F., Prinčič D., Klanjšček D., Terpin R., Cotič B.

Srečanje je bilo zanimivo in borbeno. Začetek je bil v rokah domačinov, ki so takoj spravili zamejsko ekipo v težave in se oddaljili za nekaj točk, ter si zagotovili set.

Domovci so v drugem setu že preboleli začetno krizo in so bili enakovredni nasprotnikom. V drugem setu sta se ekipi borili za vsako žogo in tik pred koncem je uspelo domovcem doseči dve zaporedni točki ter osvojiti set.

V tretjem setu pa so domovci že vodili s 13:6, ko so nenadoma popustili. Brda so to izkoristila in zbrala šest zaporednih pik, preden so domovci zaključili set v svojo korist.

Četrti set je bil izenačen do 10 točke. Potem pa so domačini pritisnili in Goričani so jim morali prepustiti set. V odločilnem nizu pa je najbolj izstopala domovska premoč. Sam rezultat to najbolje priča. Brda niso znala urediti svojih vrst in domovci so tako imeli lažjo pot do zmage.

V tem prijateljskem nastopu so bili Goričani tehnično boljši, igralci Brd pa so se izkazali z borbenostjo in zagrizenostjo, s katero so lovili vsako žogo.

Po zaključku športnih srečanj (na sporedu je bil tudi turnir v košarki) je sledilo nagrajevanje. Domovcem je bil podeljen pokal in priznanje za 1. mesto v odbojki.

IK

BEZBOL

Openska Alpina je v okviru mladinskih iger v nedeljo premagala v bezbolu ekipo Primorca s 6:3.

V ženskem odbojkarskem derbiju 1. divizije Sloga — Sokol je manjkalo le malo, da niso Nabrežinke pripravile presenečenje

ATLETIKA

VČERAJ V LJUBLJANI

S. Udovič šesti na «Alpe-Adria»

Zaradi dežja so dosegli večinoma le poprečne rezultate

S skromno udeležbo atletov iz Češkoslovaške, Madžarske, avstrijske Koroške, dežele Furlanije - Julijske krajine ter poleg slovenskih atletov še iz nekaterih drugih jugoslovanskih klubov, je bil včeraj popoldne v Ljubljani atletski miting Alpe - Adria. Ker je močna ploha neposredno pred tekmovanjem razmočila vse naprave, ni bilo posebno dobrih rezultatov. Tehnično je bil najboljši član zagrebškega Dinama Bezjak, ki je postavil nov hrvaški rekord v metu kopja. V tej panogi je bil dober tudi borovec Udovič, ki je bil vključen v deželno reprezentanco. S šestim mestom je dosegel svoj letošnji najboljši uspeh. Atleti iz naše dežele so nastopili še v moškem teku na 400 metrov, v ženskem skoku v višino in v ženskem metu kopja.

Rezultati mitinga so bili naslednji:

MOŠKI

100 m
Vincijanović (Osijek) 10"8

400 m
Sušanj (Reka) 4""5. V drugi seriji tega teka je bil peti Barbo, član CUS iz Trsta s časom 51"2

800 m
Kavčič (Triglav Kranj) 1'54"2

3000 m
Vukomanović (Metalac Kraljevo) 8'18"4

1500 m ovire mladinci
Vigurit (Triglav Kranj) 4'25"4

Skok v višino
Brecelj (Triglav Kranj) 200 cm

Met kopja
Bezjak (Dinamo Zagreb) 78,81 m
6. Udovič (Bor Trst) 60,53 m

400 m čez ovire
Penca (Olimpija Ljubljana) 53"6

ŽENSKE

200 m
Käffer (Avstrija) 24"5

1500 m
Vera Nikolić (Dinamo Zagreb) 4'23"6

Skok v višino
Bradačeva (ČSSR) 173 cm
4. De Luca (Latisana) 160 cm
9. Bovani (Ginnastica Triestina) 145 cm

Met kopja
Huber (Avstrija) 46,02 m
6. Fenot (Libertas Pordenone)

600 m mladinke
Ilković (Čelik) 1'33"7

HOKEJ NA TRAVI

SANTANDER, 16. — Irska je zmagala na mednarodnem turnirju v hokeju na travi v Santandru. V odločilni tekmi je premagala V. Britanijo z 1:0. Skupno je nastopilo osem držav. Italija je bila peta.

MOTOCIKLIZEM

Organizatorjem motociklistične dirke za veliko nagrado Jugoslavije v Opatiji, ki bo na sporedu 17. in 18. junija, je poslal svojo prijavo tudi Italijan Agostini. To bo 6. dirka za svetovno prvenstvo.

TENIS

BRUSELJ, 16. — Španec Orantes je zmagal med moškimi posamezniki na mednarodnem teniškem turnirju v belgijski prestolnici. V finalu je premagal svojega rojaka Gimena s 3:1.

V NARAŠČAJNIŠKEM NOGOMETNEM PRVENSTVU

V nedeljo visoka poraza moštev Vesne in Uniona

Več mladinskih tekem so morali zaradi blata odgoditi

NARAŠČAJNIKI

Poziana — Primorje 0:0

PRIMORJE: Ferfolja, Blažina, Kapun, Timeus, Černjava, Milič, Regent, Majcen, Husu, Štoka, Kralj

V tekmi s Ponziano je Primorje osvojilo z dobro obrambno igro dragoceno točko. Če upoštevamo, da je nastopalo brez mnogih standardnih igralcev in je igralo proti drugemu na lestvici, je remi več kot zadovoljiv rezultat. Tekma je bila zanimiva le v prvem polčasu, ko so Prosečani odgovarjali na napade domačinov. Napadalci so si zapravili precej ugodnih priložnosti za gol. Izkazal se je posebno Milič, saj je prav on dajal pobudo za številne napade.

V drugem polčasu je raven igre precej padla. Tržačani so prisilili Prosečane v obrambo, toda kljub številnim napadom jim ni uspelo premagati vratarja Ferfolje.

M. K.

Staranzano — Mladost 1:2 (0:1)

MLADOST: S. Ferfolja, R. Ferfolja, Marušič, Uljan, L. Gergolet, K. Ferfolja, V. Gergolet, G. Ferfolja, Jarc, Kosič, Černic.

Pozitivni nastopi mladinske enajsterice iz Doberdoba se v tem prvenstvu nadaljujejo. V nedeljo so Doberdobci premagali z odlično taktiko enajsterico iz Štarancana, ki sodi v tem prvenstvu med najboljše ekipe in se poteguje za prva mesta lestvice.

V prvem polčasu je Mladost igrala stalno v napadu, tako da so Doberdobci prišli do zadetka že v 9. min. G. Ferfolja je prestregel Uljanov strel, si pripravil žogo in jo poslal v mrežo. V drugem polčasu se je pa enajsterica Mladosti bolj zaprla v obrambo, vendar je od časa do časa ogrožala s hitrimi protinapadi mrežo domačinov, ki so v 15. min. zopet klonili, ko je G. Ferfolja preigral dva branilca in poslal žogo v mrežo.

Mladost se bo v nedeljo srečala z ekipo Falco iz Tržiča. Tekma bo na tržiškem občinskem igrišču ob 10. uri.

Union — S. Giovanni 0:8 (0:3)

UNION: Čok, Benčič, Paludetto, Esposito, Babuder, Butul, Stigli, Boschetti, Koc, Colja, Malalan (v 7. min. p.p. Lapi).

Unionovi naraščajniki so prejeli več golov v nedeljo kot prej v celotnem prvenstvu. Podlonjerci so po celi vrsti zaporednih remijev doživeli tokrat pravo katastrofo, za katero pa so sami krivi, saj so si po tolikšnih delnih uspehih in po eni zmagi predstavljali, da zmorejo več kot so v resnici sposobni. Po tekmi so se izgovarjali, da niso imeli standardnega vratarja, pač pa le rezervnega. Toda o tekmi ne odločajo le skrajni branilci, temveč tudi vseh deset ostalih igralcev in pa seveda nasprotnik. Svetoivančani so tokrat dokazali, da so zasluženo na prvem mestu lestvice, saj so predvajali lep nogomet, predvsem pa so bili izredno učinkoviti. Podlonjerci pa, ki so se zaprli v obrambo in so bili prepričani, da bodo s tem zaustavili Tržačane, so klonili takoj v prvih minutah igre. Naj omenimo še, da je v 7. minuti prvega polčasa zapustil zaradi poškodbe na nogi, igrišče Malalan. Pri tem pa se moramo vprašati: kako je hotel Union igrati le v obrambi, ko je izrazite branilce, kot je prav Malalan, postavil v napad. V obrambni vrsti pa so nastopali napadalci in vezni igralci, ki še v napadu ne napravijo nič. Za obrambno taktiko ni dovolj, da se fanta, ki dobro igra na sredini igrišča, postavi v ozadje, kjer nima pojma, kako naj se vede. Razumljivo je torej, zakaj je bil Union premagan. Podlonjerci so imeli še pred dvema tednoma možnost, da se uvrstijo med prve, sedaj pa je ta njihov sen splaval po vodi, za kar pa so sami krivi.

RADI

Fortitudo — Vesna 4:0 (2:0)

VESNA: Košuta; Zuliani, Štefančič; Tence, Tamaro, Coglievina; Lonzar, Sodomaco, Majcen, Valente, Dagri.

V odločilnem srečanju za visoka mesta med drugouvrščenima ekipama je Fortitudo z visoko razliko odpravil naraščajnike Vesne, ki so bili na blatnem igrišču v velikih težavah in so se morali v glavnem braniti. Fortitudo sestavljajo igralci visokih in atletskih postav, ki so imeli na razmočenem igrišču olajšano nalogo in so tako že od vsega začetka spravili v težave naše predstavnike. Poleg tega je Valente imel vročino in je zato le delno nudil to, kar navadno zmore. Pripomniti pa je treba, da so bili nogometaši Fortituda tudi zaradi prikazane igre boljši od Vesne in je zato njihova zmaga povsem zaslužena.

Fortitudo je kmalu vzel vajeti igre v svoje roke in je začel z vrsto napadov, ki so spravili v težave kriške branilce. Že prvi polčas se je končal z dvema goloma v korist miljskih nogometašev, ki so v drugem polčasu nadaljevali z napadi in so tako postavili končni izid na 4:0. Medtem ko so miljski nogometaši zadovoljili s prikazano igro, so igrali Križani poprečno.

b. l.

Nogometne naraščajniške tekme med Gajo in rocolskim Libertasom niso odigrali, ker je bilo igrišče zaradi blata neuporabno.

Breg — Inter SS 1:0 (0:0)

BREG: Giacomini, Mičić, Lovrečič, Kralj, Klun, Krevatin, Mauri, Prašelj, Ferluga, Bertesina, Kuret.

STRELEC: v 10. d.p. Ferluga.

Po precej dolgi negativni seriji, so končno najmlajši Brežani spet prišli do obeh točk. «Plavim» se je poznala odsotnost večjega števila ključnih igralcev. Čeprav so nasprotnika nadigrali, v prvem delu igre niso prišli do zadetka. Vratar Giacomini se je dolgočasil, saj je v vsej tekmi prišel le enkrat do žoge, medtem ko je imel Interjev vratar polne roke dela. Kljub očitni terenski premoči so «plavi» zaigrali zelo zmedeno in to predvsem v zaključni fazi. Napaka je bila v tem, da so vsi silili v nasprotnikov kazenski prostor, namesto, da bi igro širili. V drugem polčasu je kapetan in režiser Kralj odločilno prispeval k uspehu s tem, da je nudil napadalcem izredno uporabne žoge. Enega izmed teh predložkov je izkoristil Ferluga in dosegel edini zadetek srečanja. Po golu Brežani niso več forsirali, z lahkoto so nadzorovali nasprotnikovo reakcijo in ohranili izid v svoj prid.

IST

MLADINCI

Nogometne mladinske tekme med Edero in proseškim Primorjem niso odigrali.

PLAVANJE

HAMILTON, 16. — Novella Calligaris je v mednarodnem tekmovanju, katerega so se poleg Italijanov udeležili še Američani, Kanadčani in zahodni Nemci, zabeležila nov državni rekord. Na progi 400 metrov mešano je namreč dosegla čas 5'12"1, kar je približno 10 sekund manj od starega rekorda, katerega je Calligarisova postavila 24. marca letos.

MOTOCIKLIZEM

SALZBURG, 16. — Po dveh neuspehih v Salzburgu G. Agostini končno zmagal tudi v tekmovanju 350 kubičnih motorjev. Njegov tekmec in zmagovalec prvih dveh letošnjih dirk v tej kategoriji, Finec Saarinen, je kmalu po začetku popustil zaradi okvare na motorju in se je moral zadovoljiti s četrtim mestom. Agostini je zmagal tudi v dirki s 500 kubičnimi motorji, medtem ko se je moral v konkurenci 125 ccm Italijan Parlotti zadovoljiti z drugim mestom, za Špancem Nietom.

Lestvice za SP:

125 kub. cm: 1. Parlotti (It.) 42, 2. Anderson (Šved.) 30, 3. Jansson (Šved.) 28.

250 kub. cm: 1. Saarinen (Fin.) 30, 2. Kanaya (Jap.) 25, 3. Read (V. Brit.) 15.

350 kub. cm: 1. Saarinen (Fin.) 38, 2. Agostini (It.) 35, 3. Pasolini (It.) 26.

500 kub. cm: 1. Agostini (It.) 45, 2. Pagani, Mandracci (oba It.) in Burgeois (Fr.) 12.

ATLETIKA

NEW YORK, 16. — Olga Fikotova, ki je poročena z znanim bivšim ameriškim atletom Connollyjem je izboljšala rekord ZDA v metu diska z značko 54,61 m. Fikotova je v daljnem letu 1956 osvojila v metu diska v Melbournu naslov olimpijske prvakinje.

BOKS

NEW YORK, 16. — Soproga Cassiusa Claya, bivšega svetovnega prvaka težke boksarske kategorije, je rodila sina. Imenoval se bo Mohamed Ali Junior. Clay, ki je star 30 let, je dobil z novim prirastkom četrtega otroka.

Marko in Travnikar pa sta se spustila v grapo. Zagledala sta Tinko med drevjem. Vsa objokana se je v raztrganem oblačilu vlekla od drevesa k drevesu in se oprijemala debel...

«Oče!» je zajokala.

«Kaj so ti napravili?» je zastokal stari Travnikar.

«Kaj je z Ano?» je vprašala Tinka.

Povedala sta. Naslonila se je na očeta. Ni se mogla umiriti.

Marko se je po hosti plazil k ranjenemu vojaku. Zavlekel se je bil na gozdni rob. Z eno roko je držal pištolo, z drugo pa se je držal za trebuh. Marko se je prihuljeno dvignil. Kaj dvajset metrov sta si bila narazen. Ustrelil ga je v roko, da je spustil orožje, potem šele se mu je približal z naperjeno parabelo.

«Ustaš!» je vzkliknil — spoznal ga je po uniformi. «Le kako so zašli ti hudiči v naše hribe?»

«Usmilite se me, gospod,» je javkal na tleh ustreljeni.

«Ti si ustrelil dekle, a?»

«Nisem. Lovil sem jo na majorjev ukaz.»

Čeprav bi ga bil Marko najraje takoj pritisnil, mu je nekaj velelo, naj ga izpraša. Z obljubo, da ga ne bo ubil, je od njega izvedel za imena mož, ki so napadli dekleta.

Prebijali so se iz Hrvaške na Koroško. Bili so med poslednjimi, ki so jim gorela tla pod nogami. Ko je Marko izvedel, kar je želel, je ranjencu, ki je bil že na koncu z močmi, pognal kroglo v glavo. Vzel mu je torbo, orožje in dokumente. Za noge ga je sankal z livade in ga zavlekel stran od poti, v grapo. Šele tedaj ga je spet zabolela noga. Spomnil se je, da je brez bergle in da je srečno shodil...

23

Travnikarjeva mama je pripeljala krvavečo Ano v izbo. Že ko so se odprla vrata, je otrok vrisnil tako čudno in žalostno, da so se ženici usule solze po zgaranih licih.

«Andrejček...,» je zaihtela Ana in stegnila k otroku obe roki, počasi in trudno, ko da ga ne bo mogla nikoli več doseči. Zmanjkalo ji je moči, in če je ne bi bila Travnikarica držala, bi bila padla. Ko je premaknila roko z rane, se je ulila kri in obrizgala belo platno na otrokovi posteljici.

«Ana, moram te obvezati! Daj, ulezi se na mojo posteljo v kamri!»

«Ne, ne, mama, samo dotaknem naj se Andrejčka...»

Dotaknila se je drobcenega bitja s konicami prstov, da bi ga pomirila. Toda njen nenavadni drget je še bolj vznemiril otroka, da je njegov krik napolnil vso izbo. Ana je začutila v ustih slan okus krvi in v prsih topo bolečino, ki jo je votlila. Zdelo se ji je, kot bi se zajedalo vanjo na stotine rezil...

Klečala je ob zibki in ni hotela stran od otroka. Mati ji je prigovarjala, naj pusti, da jo bo obvezala.

«Mama, umrla bom...»

«Ana, ne boš umrla. Ne boj se, daj, greva, pomagaj si še nekaj korakov...»

Prijela jo je pod pazduho in jo vodila v kamro.

«Otroka...», je zaprosila Ana.

«Dobila ga boš...»

Omahnila je na posteljo. Travnikarica je vsa iz sebe razrezala rjuho, slekla Ano in jo obvezala. Strel ji je prebil prsi, kri se je zlivala z mlekom. Ko so ji obveze obvile telo in za silo zaprle rane, jo je položila vznak na posteljo in dala podnjo dve blazini.

«Otroka...,» je spet zaprosila Ana.

Mati si ni mogla kaj — šla je po otroka in ga položila k njej. Ana ga je objela z obema rokama in si ga pritisnila k obrazu. Mrzla praznina jo je čedalje bolj polnila. Na životu je začutila Andrejčkove ročice. Razgalila je zdravo dojko nad srcem in ga pristavila. Otrok se je prisesal in se pomiril.

Ustnice ji je prebegnil srečen nasmešek. Vsako življenje plačujemo s smrtjo... Postalo jo je strah, toda otrok ji je dramil upanje in Travnikarjeva mati tudi. Zbrala je vse moči. Bolečina se je nekoliko unesla. Z nekaj ljubkujočimi besedami je skušala umiriti otroka, ki je večkrat prenehal piti in zajokal. Obrnila je glavo in se zazrla skozi okno...

Za okenskimi križi je viselo nekaj cvetočih češnjevih vej in za njimi je videla njuno ozelenelo goro s sneženo kapo.

«O, Primož, kje si?» je pomislila. «Dala sem ti, kar sem ti obljubila in kar sem mogla...»

Mati je po prstih zapustila prostor. Zunaj so se zaslišali glasovi in pes je nepomirljivo bevskal. Izza hleva sta prišla Marko in Travnikar s Tinko.

«Kako je z Ano?» je vprašal Travnikar.

«Oče, takoj v dolino po vdravnika, da ne bomo imeli slabe vesti,» je dejala mati. «Hudo je z njo...»

Travnikar je stisnil zobe in takoj zapregel konja. Pred njim je bila dolga pot, a sonce je že drselo v zaton.

Mati je spravila hčerko v posteljo, Marko pa je obsedel kot stražar na klopi pred hišo...

Ana je v kamri ostala sama z otrokom. Ni ga pustila od sebe. Naslonjen na njeno roko, je zaspal. Praznina v prsih pa se je večala. Krvavi madež se je širil in kri je pronicala skozi obveze. Zaprla je veke. Pokrajino je zakril meglen dež. Moči so ji popuščale. Izgubljala se je v deželi senc, zagrinjali so jo valovi sivine. Vanjo se je plazila razjedljiva tišina, kot bi pronicala iz tisočerih presekanih žil.

«Če bom umrla, bi pravzaprav morala napisati Primožu pismo,» si je rekla. Njemu, ki ga je zaman čakala, njemu, ki mu velja zadnja misel, njemu, ki naj bi dal otroku ljubezni, zanjo in zanj.

«Naj ne bi bile te misli izlite kot voda v pesek puščave, ki me obdaja vse širje in globje, vse bolj suha in prazna... Sicer pa se ljudje slej ali prej razidemo z vsem... Midva se bova razšla, ko sva si najbolj želela drug drugega... Le v smrti je ljubezen dokončna in neločljiva... Morda bova zato drug v drugem najgloblje zasidrana... Smrt je zvestoba... Morda se bodo najine neuresničene želje uresničile v bitju, ki zdaj mirno spi in ne ve, da stojim na pragu bele praznine neznanega... Morda... ali pa se bo nanj zgrnilo vse gorje, ki sem se mu jaz izognila...»

Premaknila se je in bolečina jo je pekoče presunila...

«O, saj gorim in ugašam... Smrt... saj ni težka... niti takšna ni, kot sem si jo predstavljala... Primož... to so samo druge, neznane, čudne pokrajine... samo ločitev od tega, kar ljubimo, je težka... Kako škoda je, da doživimo najlepše stvari takrat, ko se že sproti razblinjajo... Primož, zdaj, ko odhajam, se zdramlja v meni vse dobro in lepo, kar si ustvaril ti... pa kaj to zdaj velja? Primož... mnogo velja... pomagaš mi, da bom lahko umrla... saj to, česar se najbolj bojimo, ni vedno najtežje... O, Primož, zdaj ti nihče ne bo mogel očitati, da imaš gestapovko, ki je kdove kako prišla iz nemških rok... prihranjen ti bo dvom, če sem ti povedala vso resnico... Nič več ne bo zasliševanj, nič več nalog... nobenega zasledovanja, ničesar, tudi hišice na sončnem gozdnem robu ne bo... toda morata jo zgraditi vidva z Andrejčkom...»

Zahajajoče sonce je presijalo nežne, bele češnjeve cvetove in obšlo jo je brezciljno hrepenenje, ki se mu je tako rada predajala. Stisnilo jo je pri srcu, da je zadržala dih. Čutila je, da ji udje hrome, da ne more premakniti nog in ne roke, da bi pobožala otroka... Zavest ji je zablodila v nevezane slike in privide izginjajočih sanj... iz njih so izginile livade in rože, ki jih je včasih trgala v sanjah... pred njo se je raztezala oblina zemlje, gole, prazne, puste in razpokane... V razžarjeno obzorje je rastla in valovila goba rumenega dima. Prežarjala jo je svetloba, od katere popokajo oči... Ničesar ni... ne lišajev ne kamenja ne ostankov dreves... Samo kužen pepel, suh prah, ki se usipa v grenka, lepljiva usta... Še grobov ni... samo kraterji so in daljave... nebo črno in zemlja v prahu, rumeno rdečkasta...

Kje je sedaj njen otrok? Vode nikjer... samo sesirjena kri... skozi črno nebo sijejo nikljasta sonca in ona blodi skozi to čudno pokrajino... staljeno železo, beton, s požganimi bilkami vred... nikjer ptic... nikjer živali... nikjer glasu... tudi vetra ne... samo vijoličasta tišina in prek vsega razpet čas, mrtev in s sencami posejan...

Samo hlapi se dvigajo v gostem siju. V njem plavajo raztaljeni ljudje... z njimi se razblinja vse, kar je nekoč bilo in ne bo nikoli več... tu, kjer tudi misel zgori...

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 793 808 794 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/1 Telefon 33 82
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 795 823
Oglasni oddelek TRST Ul. Montecchi 6/III Telefon 761 470
Naročnina
Mesečno 1.100 lir — vnaprej: polletna 6.100 lir, celoletna 11.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 17.000 lir. V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, mesečna 14.— din, letna 140.— din,
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 501-3-270/1 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir. «Mali oglasi» 80 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.
Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT - Trst

Skrb matične domovine za Slovence v zamejstvu

(Nadaljevanje s 1. strani)

enotno življenje z matičnim narodom. Kulturne, znanstvene, izobraževalne, gospodarske in druge ustanove matičnega naroda imajo določene obveznosti tudi do tistega dela naroda, ki se nahaja v zamejstvu, ob upoštevanju dejstva, da je to del sosednje države. Noben matični narod in njegova država ne moreta biti ravnodušna do položaja in tretmana svoje manjšine v sosednji državi. Odnos do tega vprašanja tudi ni brez vpliva na stanje in gibanje medsebojnih odnosov. Zato smatramo, da je zelo pozitivno dejstvo, da obe sosednji državi tudi o tem vprašanju razpravljata, kadar je to potrebno in na takšen način odpravljata nesporazume in spodbujata pozitiven razvoj, kot je to bilo storjeno ob priliki obiska predsednika Tita v Italiji in ob priliki srečanja Tepavac - Moro v Benetkah. Vsekakor mora biti vprašanju položaja obeh narodnostnih skupnosti — slovenske v Italiji in italijanske v Jugoslaviji — posvečena resna skrb v sklopu urejanja odprtih vprašanj med obema državama. Pozitivne izkušnje in nekateri pozitivni rezultati, ki smo jih dosegli z uresničevanjem specialnega statuta, so nam lahko kažipot pri sporazumevanju in delovanju v bodoče.

Neposredno sodelovanje med SR Slovenijo in avtonomno deželo Furlanijo - Julijsko krajino je dala že veliko dobrih rezultatov. Sporazumi, s katerimi je urejen obmejni osebni in blagovni promet, dobro služijo svojemu namenu. Odprte meje in množičen tok ljudi v obeh smereh, omogočajo nevezano človeških stikov in medsebojno zaupanje in sodelovanje. Z zadovoljstvom lahko ugotovimo, da ti množični tokovi potekajo brez težav in incidentov kakor tudi, da sta obe državi orientirani, da takšen položaj tudi še naprej podpirata in vzpodbujata. Naša republika je s svoje strani zainteresirana, da se še nadalje proučujejo in odpirajo možnosti čim širšega in čim večjega neposrednega sodelovanja z obmejno deželo Furlanijo - Julijsko krajino in v največji meri olajša življenje prebivalstvu na meji. Slovenija vidi zlasti možnosti, da se v večji meri kot doslej razvijejo razne oblike sodelovanja na področju industrijske kooperacije in raziskovalnega dela, na področju turizma in gostinstva, na področju prostorskega urejanja in prometa, na področju urbanizma in komunalnega gospodarstva, na področju visokega šolstva in kulturnega življenja, na področju varstva človekovega okolja in zaščite prirode itd.

Poročilo podpredsednika izvršnega sveta je zajelo tudi obširen prikaz položaja slovenske narodnostne skupnosti v Italiji in na Madžarskem.

V današnji dobi, ko se države vse bolj odpirajo in povezujejo, se tudi vprašanje narodnih manjšin zastavlja v drugačni luči in ureja na nov način, bolj demokratično in humano. Ne gre več za to, da se manjšini prizna nekaj pravic — gre za kompleksen pristop, za sistem norm in ukrepov, s katerimi naj se manjšina zaščiti pred asimilacijo, pred nazadovanjem, pred negativnimi učinki in posledicami raznih dogodkov in ukrepov in s katerimi se ji zagotavlja nemoten obstoj in razvoj, gre torej za kompleksno obnašanje večinskega naroda do manjšine.

Na koncu je France Hočevar vnovič poudaril, da ustavna dopolnila sama nalagajo republiki Sloveniji dolžnost, da skrbi za položaj slovenske narodnostne skupnosti v zamejstvu in da se zavzema za to, da se njen položaj pravno uredi na temelju humanih in demokratičnih načel in na temelju določil mednarodnih sporazumov.

Prav tako obširno so o položaju zamejskih Slovencev govorili poslanci, ki so sodelovali v razpravi. Predsednik republiške konference SZDL Janez Vipotnik je med drugim vnovič podčrtal pripravljenost socialistične zveze, da sodeluje z vsemi zamejskimi organizacijami ne glede ne razlike v veri in političnem ter nazorskem prepričanju, z izjemo s tistimi skupinami na tujem, ki so vražno delujejo proti družbeni ureditvi v Jugoslaviji. Posebno obširno je o položaju beneških Slovencev govoril poslanec iz Tolmina Vlado Uršič, ki je posebej omenjal vprašanje izseljevanja Slovencev v tujino. Poslanec Edo Brajnik je v razpravi dejal, da skrb za slovensko narodnostno skupnost v zamejstvu ne sme in ne more biti zgolj abstraktna patriotska obveza in tudi ne omejena zgolj na državne organe, pač pa vseh organizacij, ustanov in posameznikov. To je hkrati ustavna obveznost vseh delovnih ljudi matične domovine.

Republiški zbor je po obširni razpravi sprejel sklepni dokument, ki ugotavlja naloge in dolžnosti republike pri oblikovanju in izvajanju zunanje politike Jugoslavije kakor tudi dolžnost razvijati in krepiti vsestranske prijateljske odnose z vsemi sosednimi državami. SR Slovenija se bo še naprej zavzemala za odprte meje in široke vezi prebivalstva ter za prijateljsko ozračje ob meji. Zbor je podčrtal, tako ugotavlja sklepno poročilo, dolžnost republike, da stalno skrbi za razvoj svoje manjšine. To je hkrati dolžnost vseh organizacij in ustanov.

Republiški zbor je na koncu dopoldanske seje sprejel tudi resolucijo, s katero obsoja stopnjevanje vojne v Vietnamu kot grožnjo miru in se zavzema za vso podporo vietnamskemu ljudstvu v njegovem boju za neodvisnost ter izraža soglašanje z vsemi prizadevanji, ki teže k miroljubni rešitvi vietnamskega spora.

NA POSTAJI V DUGEM SELU PRI ZAGREBU

Sedem ljudi je umrlo v železniški nesreči

Tovorni vlak je trčil v iztirjene vagone potniškega vlaka

ZAGREB, 16. — Sedem oseb je zgubilo življenje in 75 je bilo ranjenih v nenavadni železniški nesreči, ki se je pripetila na postaji v Dugem selu blizu Zagreba.

Iz neznanih razlogov je nekaj vagonov potniškega vlaka iztirilo in se prevrnilo na vzporedni tir. Ravno tedaj je privozil tovorni vlak, ki je zaradi nepredvidene zapreke z vso silo trčil v prevrnjene potniške vagone.

Oblasti so odredile preiskavo, da bi ugotovile vzroke nesreče.

Lombardijevo vprašanje o smrti študenta Serantinija

RIM, 16. — Socialistični poslanec Riccardo Lombardi je danes vložil vprašanje ministroma za notranje zadeve in za pravosodje. V svoji interpelaciji poslanec zahteva pojasnilo o skrivnostni smrti študenta Franca Serantinija v zaporu v Pizi. Študenta so aretirali 5. maja in so ga takoj prepeljali v kaznilnico. «Zakaj mu niso nudili zdravniške pomoči in so ga pustili vso noč v celici, čeprav je stalno tožil nad bolečinami? Zakaj so kaznilniške oblasti zahtevale takoj dovoljenje za pokop, komaj so ugotovili mladeničevo smrt», vprašuje Lombardi v svoji vlogi in dodaja: «Ministra za pravosodje in notranje zadeve sta odredila strogo in vestno preiskavo o ravnanju policije in kaznilniške uprave?»

Smrtna nesreča na delu v Frosinoneju

FROSINONE, 16. — 31-letni delavec Luigi Pioveri je izgubil življenje v vasici Vico blizu Frosinoneja zaradi nesreče med delom. Nesrečni delavec je skupaj z bratom delal na zidarskem odru, ko so deske nenadoma popustile pod težo treh mož. Na delavce se je po padcu zrušil še kup gradbenega materiala. Pioveri je umrl tri ure po prevozu v bolnišnico zaradi hudih notranjih poškodb.

Znatno povečanje deviznih naložb Ljubljanske banke

LJUBLJANA, 16. — Osrednji slovenski deželni zavod — Ljubljanska banka — posveča prav denarnemu varčevanju že vrsto let posebno pozornost. Z uvajanjem sodobnejših oblik varčevanja je ta banka vnovič pritegnila zanimanje prebivalstva, pa naj gre za kreditiranje stanovanjske graditve, turističnih objektov, obrtnih delavnic, nakup kmetijske mehanizacije itd. Dinamična rast hranilnih vlog prebivalstva, ki jo ugotavljamo prav v zadnjem obdobju, torej ni nikakršno naključje.

Ne glede na številne težave, je Ljubljanski banki vendarle uspelo v obdobju od 31. decembra lani do konca aprila letos povečati dinarske hranilne vloge za 22 odst. devizne vloge, pa kar za 33 odst., kar je daleč vidnejši porast, kot v državi na sploh. Zdaj je pri Ljubljanski banki že nad 5 milijard dinarjev vlog.

Po podatkih Narodne banke Jugoslavije za prvo trimesečje letošnjega leta znašajo privarčevane vsote na deviznih računih v Jugoslaviji že okrog 550 milijonov dinarjev. Od tega zneska ima samo Ljubljanska banka za nekaj več kot 126 milijonov dinarjev deviznih naložb.

Preiskava o nenadni smrti deklice

SARONNO, 16. — Sodna oblast v Vareseju je začela sodno preiskavo, da bi ugotovila morebitne odgovornosti za smrt 19-mesečne Maddalene Schiavone. Zaradi nenadne slabosti po neki injekciji so deklice prepeljali v bolnišnico v Saronno, kjer je izdihnila. Karabinerji so zaplenili zdravilo in so ga izročili laboratorjiskemu oddelku, da bi ugotovil, če je bilo pokvarjeno.

Med obiskom angleške kraljice Elizabete v Franciji je predsednik Pompidou včeraj priredil delovno kosilo. Na sliki finančni minister Giscard D'Estaing in žena pozdravljata kraljico in predsednika

PO MNENJU MILANSKIH JAVNIH TOŽILCEV

Freda in Ventura odgovorna za pokol v milanski banki

Dr. Allessandrini in dr. Fiasconaro priporočila aretacijo neke tretje osebe - Dodatna preiskava o smrti Armanda Calzolarija?

MILAN, 16. — Tudi milansko državno provdništvo se je prepričalo, da sta Freda in Ventura imela zelo pomembno vlogo v atentatih v milanski banki na Trgu Fontana, kar sta v svojem dokumentu izrazila namestnika državnega pravdnika dr. Alessandrini in dr. Fiasconaro. Preiskovalni sodnik dr. D'Ambrosio, ki vodi preiskavo o atentatih, je namreč, kot predpisuje italijanski zakonik, vprašal za mnenje državno pravdništvo, ali naj podpiše zaporna naloga proti Fredi in Venturi.

Po preučitvi obširnega dokaznega gradiva, ki ga je zbral preiskovalni sodnik Stiz iz Trevisa, sta dr. Alessandrini in dr. Fiasconaro izjavila, da sta Freda in Ventura imela zelo važno vlogo pri pripravljanju bombnih atentatov leta 1969 v Italiji. Zato sta priporočila, naj izda zaporni nalog proti njima, dodala pa sta, da bi bilo zanimivo preučiti tudi gradivo procesa proti Valpredi. Gre predvsem za dokumentacijo, ki jo je zbral rimski preiskovalni sodnik dr. Occorsio. Preiskava o delovanju milanskih in rimskih anarhističnih krožkov pa je bila zelo pomanjkljiva, kot so odvetniki obrambe dokazali na prvih zasedanjih procesa, zato bi preučevanje tega gradiva pomenilo le izgubo časa, zlasti še, ker bi moral dr. D'Ambrosio čakati več kot mesec dni na dokumentacijo rimskega procesa.

To priporočitev pa se lahko razlaga tudi na druge način in sicer, da namerava milansko državno pravdništvo ponovno goniti svojega konjička: atentate so organizirali desničarski krogi, materialno pa so jih izvedli anarhisti. Na ta način, kot pravi pregovor, bi bil volk sit in koza cela, ter bi se ponovno povrnili k tezi o nasprotujočih si ekstremizmih, ki je tako priljubljena nekaterim političnim krogom.

Poleg tega priporočila, pa sta namestnika državnega pravdnika izjavila nekaj zelo pomembnega in sicer, da sta Freda in Ventura na kakšen način vpletena v zadevo in da sta imela zelo pomembno vlogo, ne gre pa ju istovetiti z organizatorji ne z izvajalci verižnih atentatov. Trditev je zelo pomembna, ker sta na ta način dr. Fiasconaro in dr. Alessandrini nakazala, da je treba iskati organizatorja «črne niti», ki se prepreda po vseh italijanskih deželah in ki sega preko državnih meja tudi v druge evropske dežele, v drugih, višjih krogih. Ni namreč pojmljivo, da bi dve manjši osebnosti, dva zabubljena nacista, kot sta Freda in Ventura, lahko skovala tako prefinjen politični načrt, ki je sprožil gonjo proti izvenparlamentarnim levičarskim skupinam, ki je premaknil proti desnici os italijanskega političnega življenja in ki je posredno delovna zadel tudi komunistično partijo in sindikate. Da sta fašistični založeniki in njegov pajdaš skovala načrt za atentate je lahko še verjetno, splošen politični načrt pa je skoval nekdo, ki je imel jasen pregled nad položajem v Italiji, ki je izbral cilje in ki je pravočasno delno zavrl fašistično nasilje, ko bi to lahko škodovalo.

Poleg zapornih nalogov proti Fredi in Venturi sta namestnika državnega pravdnika priporočila dr. D'Ambrosiu, naj aretira tudi neko tretjo osebo v zvezi z atentati na vlake in na milanski velesejem. To osebo je že obtožil preiskovalni sodnik Stiz iz Trevisa. Vsekakor ne gre za novoizvoljenega misovskega poslanca Pina Rautija, ki je bil že obtožen, pač pa za nekoga drugega, čigar imena še niso sporočili.

Mnenje, ki sta ga izrazila dr. Allessandrini in dr. Fiasconaro, vsekakor ni odločilno, ker je za vsi ukrepe pristojen preiskovalni sodnik. Kaže, da D'Ambrosio ne bo ukrepal takoj, pač pa bo sporočil svojo odločitev čez nekaj dni.

Včeraj so odvetniki, ki zastopajo Mario Calzolari, vložili rimskemu sodniku zahtevo za dodatno preiskavo o smrti Armanda Calzolarija, bivšega blagajnika Borghesejeve organizacije «Fronte nazionale». Kot je znano je preiskovalni sodnik dr. Galuzzi zaključil preiskavo z razsodbo o arhiviranju, češ da gre smrt fašističnega prvaka pripisati golemu naključju.

Odvetniki so v devetih tipkanih straneh razložili zakaj zahtevajo dodatno preiskavo. Calzolari je namreč umrl v zelo skrivnostnih okolščinah in je ena izmed ključnih prič, ki so izginile, preden bi lahko pričale o delovanju zloglasnega «črnega princa» in o atentatih v Italiji leta 1969.

Odvetniki začenjajo svojo obrazložitev z žalostno ugotovitvijo, da je mora mati boriti zato, da bo javnost vedela, da njen sin ni umrl po naključju, pač pa je bil žrtev črnega terorizma. Nato pa začenjajo navajati ugotovitve, ki potrjujejo njihove trditve. Dokazano je namreč, da Calzolari pred smrtjo ni izrazil nikoli nobenega samomorilnega namena, pač pa se je v zadnjih dneh svojega življenja skrival, kot da bi se bal maščevanja.

Tajnik organizacije «Fronte nazionale» tudi ni umrl po naključju. Po njegovi izginitvi so namreč našli njegov avtomobil parkiran blizu doma, medtem ko se je odpeljal z njim. Njegovo truplo so vrgli v vodnjak po smrti, ker ga policijski psi niso zavohali, ko so šli mimo vodnjaka. Poleg tega je nepojmljivo, da bi treniran športnik in izurjen potapljač kot je bil Calzolari utonil v nekaj decimetrih vode.

V vodnjaku so preiskovalni organi našli tudi truplo Calzolarijevega psa. Ta ni mogel po naključju pasti vanj, ker je bil obrambni zid visok vsaj kot meter, pes pa je bil zelo majhen.

Poleg vsega tega pa je treba omeniti tudi pričevanje Evelina Lola, ki je izjavil, da se je nekaj dnevi pred milanskim pokolom Calzolari ostro sprl z ostalimi voditelji Borghesejeve organizacije, ki ga tere je obtožil, da so čisto navadni krvniki.

Odvetniki Marie Calzolari zaključujejo svojo obrazložitev: «Verjamemo, da pri iskanju nekaterih podrobnosti večkrat prevladuje politična logika, ki je postala že običaj v nekaterih sodnih preiskavah; vemo tudi, da osebe se bojijo, da bi dosegli resnico o Calzolarijevi smrti o zadnjih dneh njegovega življenja, mati pa se bo vedno vztrajno borila, zato da bo prišla resnica kot dan».

PO STRELIH V LAURELU V MARYLANDU

AMERIŠKA JAVNOST ZASKRBLJENA ZARADI ATENTATA NA WALLACEA

Lika brezobličnega atentatorja in alabamskega rasističnega guvernerja - Wallace bo morda za vedno ohromel

WASHINGTON, 16. — Ameriško pravosodno ministrstvo je danes sporočilo, da bodo 21-letnega Arthura Bremerja, ki je streljal na alabamskega guvernerja Georgeja Wallaceja ter ga hudo ranil obtožili prekrška zakona o državljanskih pravicah iz leta 1968. Poleg tega ga bodo obtožili še, morebiti, hujšega zločina, ker je ranil nekega policista varnostne službe, ki bi moral skrbeti za guvernerjevo varnost.

Kdo je Bremer? Ameriško pravosodno ministrstvo navaja številne podatke o atentatorju: belec, visok 1,67 m, plavolasec, modrook, star 21 let. Razen tega se od ameriških policijskih oblasti ni zvedelo ničesar. Ne o morebitnih nagibih politične narave, ne o kaki domnevni bolezni atentatorja.

O tem molku se sploh ne čudimo, saj smo že vajeni najneverjetnejših, presenetljivih, novic, ki so prodrle v javnost po letih in letih, odkar so se v ZDA odigrale podobne politične žaloigre.

Agenti FBI so preiskali stanovanje atentatorja v mestu Milwakee v Wisconsinu, toda brez otipljivega rezultata. Našli so le neko zastavo secesionističnega juga in potem na stenah in na podu številne letake. Policija je izrazila domnevo, da je bil Bremer pristaš nekega levičarskega gibanja, toda vse to so le domneve. Nadalje so našli v stanovanju katalog strelnega orožja, risanke «sexy» in razni drugi propagandni material.

Če je pogodba atentatorja na guvernerja Georgeja Wallacea dokaj zamegljena, pa ne moremo to trditi glede same žrtve atentata, ki danes še vedno leži v bolnišnici Holy Cross Hospital v Silver Springu. Po mnenju zdravnikov je guvernerjevo zdravstveno stanje razmeroma precej dobro, čeprav obstajajo utemeljeni dvomi glede njegovega dokončnega okrevanja. Tudi če bo Wallace ostal pri življenju, bo zelo verjetno ostal popoln invalid, ker bo popolnoma paraliziran na spodnjem delu života. O tem pa bodo zdravniki lahko sklepali šele jutri ali pojutrišnjem. Vzrok za njihovo pridržano prognozo tiči v dejstvu, da je ena od krogel zadela Wallaceja blizu hrbtenice. Te krogle še niso izvlekli iz rane.

To je zdravstveno stanje guvernerja Wallacea, ki baje, če bo prizadeti ostal pri življenju, ne bo vplivalo na njegovo bodočo kampanjo za predsedniške volitve v ZDA. Vsaj tako je izjavila njegova druga žena, ki namerava podpirati njegovo kandidaturo.

Res pa je, da je lik alabamskega guvernerja Wallacea zelo protisloven, če ga gledamo s stališča ameriške «demokracije». George Wallace je znan kot zagrizen rasist, kot človek, ki se je z vsemi svojimi močmi uprl tudi ameriški zvezni vladi, ki je hotela uveljaviti določene zakone v prid črncem. Guverner Wallace je mobiliziral celotno nacionalno gardo v alabamski državi, da bi preprečil dostop črncem na univerzo, kar je napotilo zvezno vlado, da je poslala v Alabamo svoje zvezne čete, da bi zagotovile izvajanje zveznih zakonov.

No, danes je bil ta desničar žrtev terorističnega atentata. Kdo ga je izvršil? Ime Bremer v tem pogledu ne pove nič. Policija je celo menila, da gre za plačanega morilca, toda vse to so le ugibanja brez vsakršne osnove.

Toda vse to ni kdove kaj pomembno, važno je le, kar prehaja v spoznanje ameriške javnosti. Ta javnost je danes zaprepaščena. Minila so že štiri leta, od zadnjega političnega atentata, to je od tedaj, ko je ob primarnih volitvah padel pod streli atentatorja Robert Kennedy. V teh štirih letih so se Amerikanci zazibali v lažno prepričanje, da so mimo nasilni nastopi, atentati in podobno. Verjetno se niso zavedali globoke resnice, ki jo je izpovedal prav po najnovejšem atentatu neki ameriški politični človek, ki je dejal, da je sploh vsa zgodovina ZDA vedno slonela na nasilju in da je prav nasilje eno izmed najizrazitejših njihovih značilnosti. To naj potrjuje med drugim, tudi že dolgoletna vojna v Vietnamu.

BLAGOVNI PROMET V LUKAH

Trst najbolj uspešen v primeri z letom 1970

Promet se je povečal za 28,8% - Odločilen dovoz surove nafte - Genova vabi zlasti kontejnerski promet

GENOVA, 16. — V palači «San Giorgio» v Genovi je bil te dni redni letni občni zbor Avtonomnega konzorcija za genovsko luko, na katerem je predsednik prof. G. Dagnino med drugim orisal lanski razvoj prometa v najvažnejših italijanskih lukah. V tej zvezi je prof. Dagnino poudaril, da je Trst v letu 1971 zabeležil največji skok v blagov. prometu: zaradi večjega dovoza surove nafte za naftovod Trst—Bavarska in za stranski vod Trst—Dunaj, se je namreč promet v tržaški luki povečal za 28,8 odst. v primeri z letom 1970. Na drugem mestu po relativnem razvoju je bila luka Genova, kjer so zabeležili napredek za 3,9 odst.; v La Spezii se je promet povečal za 1,2 odst. v Benetkah pa za 0,8 odst. V luki Livorno se je promet nasprotno zmanjšal za 2,4 odst. v Neaplju za 9,6 odst. a v Savoni za 9,9 odst.

Genova, naglaša Dagninovo poročilo, je lani okrepila svojo vlogo najvažnejšega pristanišča za specializirane tovore na Sredozemlju Konzorcij si zato prizadeva, da bi v prihodnje pospešil zlasti to področje, na prvem mestu pa bodo prizadevanja za pridobitev kar največ kontejnerskega prometa na relaciji Evropa-Avstralija. Vprašanje, ki ga je treba rešiti glede kontejnerskega prometa z najnovejšo celino, pravi nadalje Dagninovo poročilo, ni v tem, ali se ta promet osredotoči v Genovi, Marseillu ali katerem drugem pristanišču na Sredozemlju, temveč da se prometni tokovi preusmerijo iz severnoevropskih luk na Sredozemlje. Isto velja tudi za kontejnerski promet na relaciji Evropa—Severna Amerika.

Genovska luka razpolaga z dvema pomoloma za kontejnerski promet ter pripravlja že tretjega. Z novimi poviški luških tarif je pretila nevarnost, da bi se del prometa preusmeril iz Genove v druge italijanske luke, ki lahko izvajajo določen konkurenčni pritisk na severno Tirensko morje, nadaljuje predsednikovo poročilo, pred kratkim pa so vse luke povišale svoje tarife in Genova je ponovno prosto zadihala. Poviški v drugih lukah so namreč v poprečju enaki poviškom, ki jih je uvedel Konzorcij za genovsko pristanišče. Kljub temu pa bo Genova okrepila svojo konkurenčno sposobnost s tem, da bo organizirala delo v luki 24 ur na dan, in sicer pet dni na teden.

Na občnem zboru so med drugim odobrili tudi proračun luške organizacije za letošnje leto. Obračun predvideva primanjkljaj v višini 3 milijarde 770 milijonov lir.

V ULICI CARINI V RIMU

Fašistični pretepači ranili šest miroljubnih študentov

Policija identificirala enega napadalca - Dva mladeniča pridržana v bolnišnici zaradi precej hudih ran

RIM, 16. — Skupina kakih desetih fašističnih pretepačev je danes napadla in precej hudo ranila šest miroljubnih študentov, ki so se zaradi poškodb morali zateči v bolnišnico, kjer se bodo morali zdraviti od enega do tri tednov.

Do spopada je prišlo približno ob 14. uri v Ulici Giacinto Carini blizu nekega bara. Mladeniči Antonio Faicone, Leonardo Rossa, Claudio Masucci, Sergio Bonani, Maria Pia Ercolini in Stefano Zauli so izjavili na policijski postaji v bolnišnici San Camillo, da jih je v omenjeni ulici napadla skupina kakih desetih mladeničev, ki so bili oboroženi s pendreki in z noži. Fašistični pretepači so imeli okoli vratu črne šale.

Agenti političnega oddelka rimske kvesture so identificirali enega iz med napadalcev. Gre za mladeniča, čigar imena niso sporočili, ki je znan pretepač neke skrajne desničarske politične skupine. Kaže, da policisti niso našli fašista doma, ko so vdrli v njegovo stanovanje.

Napadeni študenti so izjavili policiji, da se ne ukvarjajo s politiko. Dodali so tudi, da, čeprav niso dobro poznali svojih napadalcev, sodijo, da gre za fašiste. Ti so se jim «pogumno» prikradli za hrbet in jih napadli nenadoma.

Zdravniki bolnišnice San Camillo so pridržali na zdravljenju Antonia Falconeja in Leonarda Rossija, ki so ju pretepači ranili z nožem pa hrbtu in po nogah, ostale pa so obvezali in poslali domov.

Atentator na alabamskega guvernerja Wallacea Bremer med prevozom v zapor

Radio Televizija

SREDA, 17. MAJA 1972

TRST A

7.15, 8.15, 11.30, 14.15, 17.15, 20.15, 22.15 poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.40 Radio za šole; 12.00 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost, književnost in prireditve; 18.50 Sopranistka H. Mueller; 19.15 Higiena in zdravje; 19.25 Zbori in folklora; 20.00 Šport; 20.35 Simf. koncert; 22.25 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 15.10 «Il Locandiere»; 16.20 Ljudje in predmeti.

KOPER

6.30, 7.00, 10.00, 12.00, 17.00, 19.15 Poročila; 6.40 Jutranja glasba; 8.00 Revija pevcev; 8.30 Današnji gostje; 9.00, Otroški kotiček; 9.15 Juke box; 10.05 Medigra; 10.25 Prisluhnimo jim; 11.00 Mali koncert; 11.30 Orkestri; 12.00 Glasba po željah; 14.05 Ansambli; 14.40 Zabavna glasba; 15.00 Prenos RL; 15.30 Od Triglava do Jadrana; 16.00 Primorski dnevnik; 16.20 Iz priljubljenih oper; 17.10 Vaši pevci; 17.30 Krekova glasba; 18.15 Orkestri; 18.30 Plošče; 19.30 Prenos RL; 22.15 Pop jazz; 22.35 Komorna glasba; 23.00 Prenos RL.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 12.00 15.00, 17.00, 20.00, 23.00 Poročila; 7.10 Jutranja glasba; 8.3 Popevke; 9.15 Vi in jaz; 11.30 Radio za šole; 12.10 Neposredni prenos iz Ul. Asiago; 13.15 Zgodovina it. popevke; 14.00 Veselo popldne; 16 00 Otroški kotiček; 16.20 Za vas mlade; 18.20 Kako in zakaj; 19.30 Plošče; 20.20 Odhod in prihod; 21.15 Radijska drama; 22.30 Koncert operne glasbe.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30, 22.30, 24.00 Poročila; 7.40 Pojeta M. Remigi in M. Sannia; 8.40 Operni odlomki; 9.50 Radijska priredba; 10.05 Plošče; 10.35 Telefonski pogovori; 12.40 Plošče; 13.50 Kako in zakaj; 14.00 in 15.00 Plošče; 16.00 Draga RAI; 18.40 Vprašaj; 19.00 Spored z R. Palmerjem; 20.10 Srečanje petih; 21.00 Plošče; 22.40 Radijska priredba; 23.20 Lahka glasba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.00 Trobenta; 11.40 It. sodobna glasba; 12.20 Operni odlomki; 13.00 Medigra; 14.30 Avtorjev portret; 16.10 Radijska drama; 17.20 Ideološke debate; 18.45 Mali planet; 19.15 Vsakovečerni koncert; 20.15 Južnoameriška kultura; 21.30 Srečanje s Saint-Saensom.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.15 It. sodobna glasba; 9.45 Baročni koncert; 10.20 Mezzosopranistka N. Condò, 11.00 Medigra; 12.00 Glasba XIX stoletja; 12.30 Plošče; 13.30 Simf. koncert.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 19.30, 22.00, 23.00, 24.00 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Nenavadni pogovori; 9 25 Z orkestrom James Last; 9.40 Iz glasbenih šol; 10.20 Pri vas doma; 12.10 A. Mozart: «Don Juan; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 «Od vasi vasi»; 13.15 Zabavna glasba; 14.10 Izseljenski zbori pojo; 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Čajkovski: «Romeo in Julija»; 16.00 «Vrtiljak»; 16.40 Z londonskim festivalnim orkestrom; 17.10 Jezikovni pogovori; 17.25 Naša glasbena galerija; 18.15 Slovenske popevke; 18 30 Naš razgovor; 20.00 Simf. orkester RTV Ljubljana; 22.15 S festivalov jazza; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe.

ITAL. TELEVIZIJA

10.50 TV v šoli; 12.30 Kulturna oddaja; 13.00 Oddaja za potrošnike; 13.30 Dnevnik; 14.00 Oddaja o pedagogiki; 15.20 TV v šoli: Tečaj angleščine; 16.00 Srednja šola; 16.30 Višja srednja šola; 17.00 TV za najmlajše: Igra stvari; 17.30 Dnevnik; 17.45 TV za otroke: film: «Deček in jelenček»; 18.45 Primerjava mnenj; 19.15 Kulturna oddaja: Jazz v Evropi; 19.45 Šport in kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 TV film: «Blaise Pascal»; 22.00 Prenos športnega dogodka; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

21.00 Dnevnik; 21.15 Jaz in...; 21.30 Celovečerni film: «Brezumni šofer; 23.00 Telekomunikacija.

JUG. TELEVIZIJA

8.20 TV v šoli: New York, SRFJ Politika neuvrščenih, svetloba, Tin Ujevič, žleze, geometrija, pesmi Jugoslavije; 17.50 Don Kihot: serijski film; 18.15 Obzornik; 18.30 Bila je ena stara slika, dokumentarna oddaja; 18.55 Na sedmi stezi; 19.20 Naš ekran; 20 00 TV dnevnik; 20.30 Mi med seboj — Tolmin; 21.30 Igralci: Jože Zupan; 22.15 Poročila.

KOPRSKA BARVNA TV

20.00 Mr. Piper predstavlja; 20.15 Poročila; 20.30 Dokumentarec: Civilizacija; 21.20 Pomlad na istrski obali.